

POLITSEILEHT

Eesti politsei ajakiri nr 4 (10) 2004

Kolm nõutumad
teenistusrelva

Terroristid
Tallinna lähel

Narkokoera
nina ei peta

Meie edu võti –
tugev konstaabliteenistus

Politsei maailmamängude meister

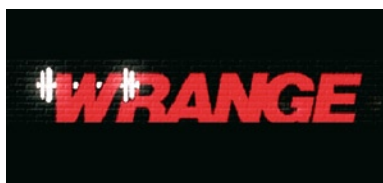
Andrus Murumets

soovitab:

Powerman pakub
politseitöötajatele
kuni 15%
allahindlust*

valgud toidulisandid rasvapõletajad energiajooigid

sellistelt tuntud firmadelt nagu

Tasuta konsultatsioonid kaupluses või kodulehel Power Teamilt. Vastavad oma ala spetsialistid Andrus Murumets, Fred Antson, Margus Silbaum, Andrus Utsar ja Karl Saar.

www.powerman.ee

Tartu mnt 43, Tallinn, tel. 641 88 121

* Hinnasoodustus kehtib vaid töötoendi ettenäitamisel

Konstaabel on politsei alustala

Et anda õiglane hinnang tänasele konstaablitoole, tuleks heita korra pilk seljataha. Veel kümne aastat tagasi olime olukorras, kus konstaablitel ei olnud autosid, bensiini ega korralikke tööruumegi. Käskkirjaga oli kehtestatud nende elu- ja töökoht ning see, kuidas need linna- või vallarahvale siltide ja viitadega nähtavaks tuli teha.

Tänapäeval võib Eestis konstaabliteenistust aga julgelt heaks pidada. Toimunud on järjepidev areng ning positiivne on seegi, et paljude staažikate konstaablite kõrval töötab meil arvukalt naispolitseinikke. Keskestme juhitud suudavad edukamalt täita neile pandud ülesandeid igapäevatööd korraldades ja plaanides ning oluliselt on paranenud ka konstaablite varustus ja riietus.

Samas on konstaablite töökoormus aasta-aastalt kasvanud, seda nii lahendamist vajavate teadete ja avalduste kui ka uute lisandunud kohustuste ning ülesannete arvelt, mille lahendamist ja täitmist konstaablilt oodatakse. Siin-seal on avaldatud arvamust, et peaksime jõulisemalt konstaableid kaitsma ning nende töökoormust vähendama. Samas tekib aga kohe küsimus: kes siis selle töö peaks ära teema? Ometi ei ole võimalik kõigega tegelda ja nii tuleb tahes-tahtmata teha valikuid ja leida koostöös teistega probleemidele lahendusi.

Igal vallas ja linnal on oma eripära, olgu selleks siis suurus, elanike arv, majanduse areng või eri traditsioonide ja kommetega kogukonnad. Seetõttu on probleemidki piirkonniti erinevad ning seda tuleb arvestada piirkondlikku politseitööd korraldades ja teenistuspiirkondi moodustades. Ühes olukorras tuleb politseil suuremat tähelepanu pöörata noortele, teises jälle vanuritele, kolmandas aga hoopis alkoholismist ja narkomaaniast tekkivate probleemide lahendamisele. Efektivse tegevuse aluseks on väga erinevate osaliste koostöö. Konstaabel saab olla edukas üksnes siis, kui tal on inimeste usaldus. Üks piirkondliku politseitöö oluline põhimõte on seotud asjaoluga, et konstaabel ei vali iseseisvalt, mis on tema piirkonnas prioriteediks, vaid teeb seda koostöös piirkonna ametimeeste ja elanikega.

Lõpetuseks tahaksin kõigile südamele panna, et loomulikult ei saa keegi meist teha oma tööd hästi, kui puuduvad elementaarsed töövahendid, kuid selle etapi oleme juba tükk aega tagasi seljataha jätnud. Järgmiseks eesmärgiks võiksime enesele seada hoopis selle, et igaüks meist teeb oma tööd täie vastutustunde ja tõsidusega. Ei siis jää ka tulemused tulemata.

Udo Rehkalt

Julgestuspolitsei
korrakaitseosakonna
ülemkomissar

4 Uudised

6 Kolme konstaabli päevikud

Piilume Eesti eri piirkondade konstaablite argipäeva

12 Kas Sergeid ja Madist tead?

Paldiski korrakaitsejatest kirjutab Timo Tarve

16 Suurim terrorivastane õppus Eestis

Sarex/Divex 2004 õppusel käis kohal Heikki Kirotar

18 Teenistusüstolid valikusõelal

Erinevaid teenistusrelvi tutvustab Ants Kalev

21 Taksojuhi tapmise katse Jõgeval

Kurteo avastamise lugu Liina Pissarevilt

24 Narkokoerad eksamipingis

28 Ajakirjandus – politseitöö sõber või vaenlane

Suhetest ajakirjandusega kirjutab Madis Tilga

30 Kuritegevust vähendab töö riskirühmadega

Ideid selleks pakub Asko Toomsoo

32 Sisekommunikatsiooni uuring töö esile politsei valupunktid

Uuringu tegi Kaja Tampere

34 Elustan või helistan?

Esmaabioskuste olulisusest kirjutab Juta Endoja

36 Tartu politseipere tunneb rõõmu suvest ja uuest kodust

40 Ülevaade eelmises numbris ilmunud lugejaküsitlusest

41 Lõvi Leo

42 Kuninglikud puhkamisvõimalused Narva-Jõesuus

Politseinike suvitusvõimalused esimese vabariigi ajal

46 Suur politsei suve- ja perepäevade kroonika

51 Ristsõna

POLITSEILEHT nr 4 (10) 2004

Kuus korda aastas ilmuv Politseileht on Politseiameti ja Siseministeriumi koostöös valmiv politseiajakiri.

Järgmine number ilmub oktoobris 2004.

Väljaandja: Politseiamet,
Pärnu mnt 139, 15060 Tallinn
meil: politseileht@pol.ee
telefon: 612 3091

Toimetaja: Melli Rüga, melli.ruga@pol.ee

Keeletoimetaja: Ene Sepp

Kujundaja: Ahto Meri/Pilter

Trükk: AS Kroonpress

Kolleegium: Robert Antropov, politseipeadirektor; Ilona Leib, Siseministeriumi avalike suhete osakonna juhataja; Aldis Alus, Kaitsepolitsei peadirektor; Priit Männik, Politseiameti arenguosakonna politseidirektor; Anu Adra, Politseiameti avalike suhete büroo juhataja; Raivo Küüt, Põhja politseiprefekt; Kalle Laanet, Lääne politseiprefekt; Henno Kuurmann, Kaitsepolitseiameti komisar; Rene Vihalem, KEKKi politseidirektor; Lauri Tabur, politseipeadirektori asetäitja Keskkriminaalpolitsei politseidirektori ülesannetes; Kirsti Ruul, Siseministeriumi pressinõunik; Andres Anvelt, SKA politseikolledži direktor; Tiit Hennoste, Tartu Ülikooli meediaõppejõud.

LÜHIDALT

**Leiti võimas
puskaritehas**

Juuli keskel avastasid Ida PP töötajad Ida-Virumaal Jõhvi vallas arvatavalt Eesti suurima puskaritehase. Puskaritööstus oli püsti pandud Kotinuka külas asuvas talus, kust saadi kätte üle kaheksa tonni salaalkoholi lähteainet meskit.

**Rekordkogus
salakütust**

Keskriminaalpolitsei ning Maksu- ja Tolliameti koostöös 15. juulil korraldatud reid tõi päevavalgele ligi 167 000 liitrit ebaseaduslikult käideldud vedelkütust. Tegemine on tänavase aasta suurima põrandaaluse kütuse leiuga. Vahistati viis isikut. Kui nimetatud kogus kütust oleks müüki paisatud, jäänuks riigil maksuameti hinnangul saamata 570 000 krooni aktiisi.

**Ida-Viru Soome
politseisaates**

Soome ajakirjanik Risto Vuorinen tegi sel suvel Soome Yle televisiooni politseisaate tarvis Ida-Virumaast kaks saatet, mis jõuavad eetrisse sügiseks. Kuueosaline tsükkel hakkab koosnema pooletunnistest saatetest, mis käsitlevad muu hulgas organiseeritud kuritegevust, inimkaubandust ning narkomaaniat.

Robert Antropov ja Pihkva oblasti siseasjade valitsuse ülem Sergei Matvejev kava allkirjastamas.

**Eesti ja Venemaa
korrakaitsjad
allkirjastasid
koostöökava**

11.–13. augustini viibisid Eestis Loode-Venemaa siseasjade peavalitsuse ja narkokontrolli, Peterburi ja Leningradi oblasti, Pihkva ja Kaliningradi oblasti miilitsa ning Karjala siseministeeriumi esindajad, samuti Venemaa siseministeeriumi Peterburi ülikooli esindajad, et arutada Eesti kolleegidega koostöö tihendamise võimalusi.

Külalised andsid ülevaate Vene õiguskaitse-süsteemi reformist ja prioriteetidest. Vene delegatsioon tundis huvi Eesti politsei arengusuundade vastu, eriti infotehnoloogia ja kriminalistika valdkonnas.

12. augustil sõlmisid politseipeadirektor Robert Antropov ja Pihkva oblasti siseasjade valitsuse ülem Sergei Matvejev koostöökava kuritegevuse vastaseks võitluseks. Kava kohaselt teevad Eesti ja Venemaa korrakaitsjad koostööd võitluses organiseeritud kuritegevusega relvade ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku leviku tõkestamisel, võitluses autovarguste, varavastaste ja majanduskuritegudega ning kriminalistika alal.

Olulisem punkt tegevuskavas on igal aastal ajavahemikus 2004–2006 nimetatud koostöösuundades kuni 10 töötaja vastastikune stažeerimine.

Sisult identne tegevuskava allkirjastatakse töö käigus ka Peterburi ja Leningradi oblasti siseasjade peavalitsusega.

Allkirjad said ka Sisekaitseakadeemia ja Venemaa siseministeeriumi Peterburi ülikooli vahelised koostöökavad.

Venemaa delegatsiooni kuulus ühtekokku 13 inimest.

**Üha suurem hulk
noori on huvitatud
politseinikuametist**

Konkurss Sisekaitseakadeemia politseikolledžisse oli sel aastal üle aastate suurim. 100le kohale esitati 830 sooviavaldust, neist 349 esitasid neiu ja 481 noormehe.

Politseiameti teenistusosakonna personalitalituse ülemkomissar Erki Nelis rõhutas tulemustest rääkides, et politseiniku amet on au sisse tõusnud ning politseinikuks soovivad õppima hakata noored, kes tõesti tahavad politseinikuks saada ja on selleks spetsiaalselt ette valmistunud.

“Heameelt teeb see, et just noormehed on hakanud kehalisteks katseteks korralikult ette valmistuma ja läbivad seetõttu katsed hästi ning et Virumaalt pärit noored on panustanud riigikeele õppimisse, et politseinikuks saada,” lisas Nelis.

1. septembril ühinevad Sisekaitseakadeemia politseikolledž ja Politseikool Paikusel ühiseks politseikolledžiks.

Laagrist osa võtnud Saaremaa poisid olid rõõmsad, et saavad oma kättega midagi korda saata.

**Põnev suvelaager
Saaremaa ulakatele
poistele**

2.–6. augustini korraldati Saaremaal Orissaares oma maakonnast pärit poistele suvelaager, mille juhtlause oli “Oma käitumisega kujundan ma turvalist elukeskkonda”. Laagris osales ühtekokku 14 12–17aastast poissi, kes kõik olid pärit paljudel lapselitest ja vähe kindlustatud peredest ning pannud toime ka väiksemaid õigusrikkumisi.

Poisid koristasid Orissaare jahisadamasaava vana hoone, kuhu tulevikus saab tõenäoliselt ruumid ka Orissaare gümnaasiumi mereklass. Sellele lisaks olid poisid abiks valla teede parandamisel. Poiste vaba aja sisustasid erinevad spordimängud ja külaskäigud kohalikesse pääste- ja jõustruktuuridesse (tuletõrje, kiirabi, Kaitseliit).

Võidukas tartlaste tiim: vasakult Ville Sarap, Urmas Solovjov, Robert Antropov, Enn Kooskora ja Nelly Ruuge.

Tartlased teist aastat võidukad

Selle aasta Eesti politsei kutsemeisterlikkuse võistlused toimusid 14.–16. juunini Paikusel. Tegu oli kolmandate politsei korrakaitseosakondade kutsemeisterlikkuse võistlustega, mis aasta-aastalt üha enam populaarsust koguvad.

Võisteldi autorallis, õigusaktide tundmises, sõiduauto vigursõidus, kombineeritud võistluses ja laskmises, liiklusõnnetuse sündmuskoha vaatluses ja vormistamises, õigusrikkumise lahendamises ning politseitaktika ja kriminaalpreventiivtöö kavandamises.

Kolme võistluspäeva jooksul saavutas parima tulemuse ka eelmisel aastal võidukarika koju

viinud Lõuna prefektuuri III võistkond koosseisus Urmas Solovjov (Lõuna PP korrakaitseosakonna liiklustalituse konstaabel), Enn Kooskora (Mäksa konstaablipiirkonna vanemkonstaabel), Ville Sarap (korrakaitseosakonna liiklustalituse vanemkonstaabel) ning Nelly Ruuge (Ülenurme konstaablipiirkonna konstaabel).

Teise koha saavutas Lõuna PP II võistkond ning kolmandaks jäi Ida PP I võistkond.

Kokku võttis võistlustest osa 16 neljaliikmelist võistkonda: Põhja PPst neli, Lõuna PPst neli, Lääne PPst neli, Ida PPst kolm ja Julgestuspolitseist üks.

Tartu koerajuhid põgenenud vangide jälil

Tartu politseiosakonna koerajuhid konstaabel Ottomar Virk ja nooremkonstaabel Anti Tilling pälvisid Viljandi vangla tänukirjad otsustava ja oskusliku tegutsemise eest põgenenud vangide jälitamisel.

12. juulil otsustasid avavanglas tööl olnud noorukid põgeneda. Osa neist pidasid vanglametnikud kohe kinni, kuid ühel õnnestus metsa pageda. Et Viljandi politsei koerajuht kohe appi tulla ei saanud, küsiti abi Võrtsjärve teiselt kaldalt. Tartu politseiosakonna koerajuhtidel Ottomar Virgil ja Anti Tillingul oli küll vaba päev, kuid otsemaid soostusid nad appi minema. Et hakkajad mehed on oma kätega valmistanud unikaalse haagise koerte veoks, siis sõideti kodus otse sündmuspaika. Politseikoerte Jonny ja Otto eestvedamisel mütati põgeniku jälgedel pimedani.

Lõplik võit jäi küll sel õhtul saavutamata, kuid hiljem end vabatahtlikult üles andnud põgeniku seletuste kohaselt olid meie politseikoerad õigel teel.

Ottomar Virk ja Anti Tilling koos oma teenistuskoertega said Viljandi vanglalt tänukirja abi eest põgenenud vangide jälitamisel.

LÜHIDALT

Israeli IT-spetsialist

Eesti politsei infotehnoloogiaarendust hakkab nõustama endine israeli politsei IT-juht Shimshon Taler. Ta on üle 30 aasta töötanud israeli politseis infotehnoloogia valdkonnas ning nõustanud Ungari, Prantsusmaa, Argentiina ja Filipiinide valitsust infotehnoloogia arendusprojektide arendamisel.

Rotary lemmikud

1. juunil andis Tallinna Rotary Klubi rahalised preemiad parimale konstaabile, narkopolitseinikule ja narkokoerale. Autasustatuteks osutusid Põhja PP idapolitseiosakonna konstaabel Jelena Simonova, Põhja PP narkokuritegude talituse juhtivinspektor Arnold Matjašov ja Ida PP kriminalistikatalituse narkokoer Bonny, kelle juht on sama prefektuuri kriminalistikatalituse politseiinspektor Paul Lek.

Narkokoerad võistlusrajal

15. augustil toimusid Hiiumaal narkokoerte meistrivõistlused TARMOT rändkarikale Vilma CUP. Võistlustel osales 17 narkokoera politseist, piirivalvest, tollist ning vanglate osakonnast. Karika võitis piirivalve teenistuskoeer Apollo.

Kolme konstaabli seiklusrikas tööpäev

Piirkonnakonstaablite tööpäevad võivad ka Eesti-suuruses väikeriigis erineda üksteisest nagu öö ja päev. Kolm kohalikku korraüksust Jenny Seliste, Riho Korts-Lindus ja Paul Kriisa kogusid oma ühe nädala tegemised päevikutesse.

Riho Korts-Lindus

Tartu politseiosakonna Mäksa konstaablipiirkonna konstaabel

Esmaspäev

Täna hommikul hingasin kergendatult, umbes poolteist nädalat kestnud lugu kohalikke lambakasvatajaid kimbutanud hulkuvate koerte karjaga oli nädalavahetusel leidnud teatud mõttes finaali. Varitsuses olijail ja kohalikul kütil õnnestus pooled murdjad tabada ning hukata. Ehk tuleb nüüd rahulikum nädal.

Tavapäraselt tekivad probleemid laineliselt – üks-kaks nädalat nagu kallatakse väljakutseid ja avaldusi, siis tekib aga ühe-kahenädalane vaikus. See on peaaegu piisav aeg, et laekunud materjalid vormistada ja lahendused leida.

Paak tangitud ja auto puhtaks kasitud, tiiruta-

sin tibake valla vahel ringi ja sõitsin jaoskonda paberitööd tegema. Pärastlõunal vuhises liikluspolitsei buss, vilkurid säravas, vallamajast mööda. Raadiosaatjast kostsid korrapidaja selgitused sündmuskoha asupaiga kohta. Olevat ränk avarii. Et sündmuskoht oli meie piirkonnas (Poka külas), otsustasin kolleegiga asja uurima minna.

Kohapeal oligi liikluspolitsei juba ametis. Kaks kena autot olid päikesepaistelisel põlluteede ristmikul kokku trehvanud. Seda kohas, kus tunnis liigub ligemale viis autot!

Tööpäeva lõpus heliseb telefon. Poka külas oli külamehest taksojuhil võrkaed sisse sõidetud ja kilekotitais autojuppe maas. Unusta kodu ja marss sündmuskohale.

Niuh-näuh hämarduvas suveõhtus formaalsused paika, suunatule killukesed kotti ja selleks päevaks aidaa.

Teisipäev

Taas tavapärane hommik. Iga teisipäevane nõupidamine ehk suhtlusring vallavanema ja sotsiaalnõunikuga ning siis edasi oma kambrikesse inimeste paaritunnisele vastuvõtule. Vastuvõtt nagu ikka – paar alalist klienti, kellel tegelikult ei ole midagi rääkida ja veel vähem avaldada. Ühel paarsada meetrit eemal elava naabri koer hau-gub, teisel jälle varastanud naaber maakive.

Vastuvõtu lõpus aga turr-turr telefon ja väl-jakutse Luunja lastelaagrisse. Kohapeal pakuti kohvi ja räägiti kurblik lugu sellest, kuidas mingi maniakk olevat lapsi piinanud. Sissejuhatus kuulatud, sukeldusin “kannatanute” – viie poisi – ülekuulamise. Lahti rullus põnev lugu sellest, kuidas “kannatanud” ristasid väiksemaid, eirasid laagri sisekorda ja käisid väravamajakeses oma esimesi suitse tõmbamas.

Ühel õhtupoolikul varitses aga väravamajakeses mingi mees, korjas neil suitsud suust, mobiilid ja rahakotid taskutest ning pidas pika loengu suitsetamise kahjulikkusest ja väiksemate kiusamise lubamatusest. Et asi paremini meelde jääks, pani poisid lugemise peale kätekõverdusi tegema ja siksakke jooksuma. Oma väljaaste pit-seeris ta aga lubadusega tagasi tulla kontrollima, kas tegelased said õppetunnist aru. Kole lugu küll, mehupoegade suur mina hävitatud.

Laagri juhtkond oli muidugi seda meelt, et (nemad pole süüdi, poisid peavad ju kuskil suitsu tegema, peaasi, et metsa põlema ei pane) maniakk tuleb kohe vangi panna. Maniakiks osutus aga kena noor inimene, endine kehakultuurlane ja pedagoog, kellel närvi marakrattide kasvatamiseks ei piisanud ja kes oli ehitustööliseks hakanud. Kuulnud aga lugu oma väikevenna ristimisest, otsustas ta korda looma minna ja kui algajad suit-sumehed talle sülle jooksid, ärkas temas aastaid varjusurmas olnud pedagoog.

Kolmapäev

Juba varahommikul ootasid linnajaoskonnas kaks õnnetut noormeest, kurb lugu huulil. Nimelt läksid nad linnaäärsesse karjääri suvitama. Kui õlletrimpamisest mehehing küps, mindi küla peale tüdrukuid otsima. Tüdrukuid nad ei leidnud ja tõeline ahastus tabas poisse siis, kui nad laagrikohta naastes avastasid, et sinna jäetud jalgrattad olid kadunud. Tundsin poistele kaasa, vormistasin ülekuulamise ja jälle üks lootusetu materjal mapi vahel.

Uksel seisis aga järgmine morni olekuga mees. Teda tahetud ära tappa. Lugu ise oli järgmine. Paha aimamata olevat ta oma sõbranna viimase koduvärvasse sõidutanud ja autost välja lasknud, kui hoovist vuhisenud välja naise seadusliku abikaasa pöördesse aetud VAZ. Tema hakanud siis eest minema kihutama, sõbranna armukade abikaasa aga VAZi mootorist viimast võttes kannul. Enne kui ta lõplikult pääses, õnnestus jälitajal siiski mõned korrad tema autot nügida. Ja nüüd tegelasel surmahirm nahas ning Fordil suunatuli ja kaitseraua nurk katki. On see nüüd

tapmiskatse või mis? Uurisin, mida arvavad asjast nii “raskete kuritegude grupp” prokuratuur, liikluspolitsei kui ka minu kõrgemad ülemad. Tar-kade kolleegium otsustas, et kuna kohapeal käis liikluspolitsei ja menetlus selles faktis käib, ei ole vist tarvis nende uurimist dubleerima hakata. Selgitasin avaldajale meiepoolset seisukohta ja natukene ka tema salahobiga (Casanova) kaas-nevaid loomulikke riske, ning ta arvas paremaks tuldud teed vaikselt tagasi minna.

Et õhtuni oli veel tibake aega, otsisin istme vahelt kilekoti suunatule kildudega lagedale ja pörutasin sõbra juurde autoremondifirmasse. Rääkisin loo ära ja laotasin killud lauale. Paar õliste kätega tegelast tuli veel laua äärde ja kam-ba peale laoti mosaiik kokku. Vähemalt pooltele puudevatele kildudele vaatamata olid mehaanikud üksmeelsel seisukohal – tegemist on vana Honda Sivicuga. Teatasin avastusest taksojuhust kannatanule ja päeva võis pidada lõppenuks.

Neljapäev

Päev oli varasematega võrreldes lahjem. Hommikupoolikul arutasin Luunja kultuurimaja juhatajaga peatselt toimuva kontserdi korraldamist. Üritus oli kenasti organiseeritud. Olemas olid nii turvajad kui ka ajutised liiklusmärgid. Jutud räägitud, asusin tegelema tavapäraste asjadega, s.o paar tiiru küla vahel, e-postkasti- ja Intraneti-uudised ning paberitöö.

Reede

Ajasin oma tavapäraseid maakonstaabli asju, kuni helistas taksojuhust külamees ja teatas rõõmsalt, et oli küla vahel näinud kahtlast Hondat, millel erinevad suunatud ja kõrvalistujapoolne külg kiiruga üle vööbatud. Isegi auto number oli olemas. Politseiinfost sain omaniku andmed ja et midagi pakilist teoksil ei olnud, vura-singi Tartusse.

Saadud aadressil, eramu hoovis seisiski õnnetu autoke – küljepeegel puudu ja külg värvirulliga üle vööbatud. Omanikku kodus ei olnud, abikaasa seletas aga vastutulelikult, kus mees töötab ja mida teeb. Auto kohta ei soovinud ta midagi kommenteerida, arvas, et küll abikaasa ise räägib. Auto omaniku sain töökohast kätte ja ta tuli ise lahkesti minu autosse, kus ta väri-sevate käte ja kergelt tõmbleva põselihase saatel andis puhtsüdamliku ülestunnistuse. Olevat raadiot näppinud ja teelt kõrvale kaldunud. Käinud pärast laksu tiiru ümber auto ja maja. Maja pe-remeest ta kätte ei saanud, aga tahab vabatahtlikult kahjud hüvitada. Vormistasin ülekuulami-se ning Honda õnnetu omanik lubas juba samal õhtul minna ja aia kinni maksta.

Õhtul võtsin nädalaga kuivaks sõidetud paagi bensiini täis ja sõitsin Luunja alevikku kontserti vaatama. Tiirutasin siia-sinna, ürituse turvamine oli tõepoolest tasemel, nii et minul polnud seal midagi teha. Kui kontserdi lõpusaluut tund pä-rast südaööd vaadatud, võisin tööpäevale ja töö-näoliselt ka tööpäevale kriipsu alla tõmmata.

Paul Kriisa

Jõhvi politseiosakonna Kiviõli konstaablipunkti konstaabel

Esmaspäev

Pärast igahommikust koosolekut otsustan teha tiiru valla teedel ja uurida inimeste käekäigu järele ning koguda informatsiooni. Vallast naastes märkan vastu sõitmas kahtlast sõiduautot. Et tunnen nägupidi kõiki elanikke, aga autos olevad inimesed on mulle võõrad, otsustan neid kontrollida. Selgub, et auto kindlustus ei kehti ja tegemata on ka tehnoulevaatus, samuti tundub juhi käitumine kuidagi imelikuna. Kutsun appi teise konstaabli ja kui abivägi kohal, avastame sõidukit kontrollides pagasiruumist jalgratta, mille kohta autos olijatest ei oska keegi midagi öelda. Otsustame seltskonna jaoskonda viia ja et auto dokumendid ei ole korras, annan juhile ühtlasi korralduse sõiduk parklasse toimetada. Sõidan ise temaga igaks juhuks kaasa.

Parklas autost väljudes märkan aga põrandal kahtlasi kilepakikesi, mille sees roosat värvi pulber. Koos kohale tulnud narkopolitsei töötajatega otsustame toimetada kõik kolm noormeest joobe tuvastamiseks ekspertiisi. Pikk ettevõtmine, sest ekspertiisi tegemiseks tuleb sõita 50 kilomeetri kaugusele. Ja näe, töö kannab vilja! Kõigil kolmel avastatakse narkojoove. Koostan kõigile protokollid, kuulan üle, täidan ankeedi ja toimetan autojuhi arestimajja kainenema. Jälle pikk ots sõita! Et autojuhile näeb karistus ette aresti, siis lepin kohtunikuga kokku küsimuse arutamise aja. Jõuame kokkuleppele, et kohtuistungiks sobib

järgmise päeva hommik. Kui naasen arestimajast, on tööpäev jõudnud lõpule ning lõunal käimise peale pole olnud aega mõeldagi.

Teisipäev

Kui igahommikune sündmuste kokkuvõte on tehtud, ootab mind ees kohtusse sõit. Korjan kokku kõik vajalikud dokumendid, kuulan üle veel eelmise päeva sündmuste lahendamises osalenud kolleegi ja võtan arestimajast kaasa eelmisel päeval vahelejäädud autojuhi. Kohtuniku otsus on kiire ja lühike – 15 päeva aresti.

Väike vaba moment kiireks eineks ja siis kohe edasi valda vastuvõtule. Ühtlasi tuleb mul seal kriminaalajaga seoses väljakutsutud isikud üle kuulata. Kui rohkem inimesi ukse taga pole, otsustan minna lahendama telefoni teel saadud kaebust. Nimelt helistas üks naine, et naabrinaise koer rahuldab oma loomulikku vajadusi sageli maja trepikojas. Kohapeal selgub, et helistaja naabrinaise karistamist küll ei soovi, kuid tunneks head meelt, kui konstaabel oma sõnaga aitaks probleemi lahendada. Sõbraliku vestluse vältel jõuame koeraomanikuga kokkuleppele, et koer registreeritakse vallavalitsuses ja omanik seisab edaspidi hea selle eest, et koer enam trepikotta ei pissiks. Olen lahendusega rahul ja kella vaadates märkan, et jälle on üks tööpäev märkamatult õhtusse jõudnud.

Kolmapäev

Täna sõidan Kohtla-Järvele, et kohtuda oma prokuroriga. Esitan talle läbivaatamiseks minu menetluses olevad kriminaalajad ja saan ühtlasi

näpunäiteid edasiseks uurimiseks. Et me oleme prokuröri pidevalt infot vahetanud, siis pretensioone tehtud töö kohta ei ole. Pigem on kuulda kiitvaid sõnu. See mõjub tuju tõstvalt.

Prokuratuurist suundun Jõhvi, et tuua prefektuurist ära meie konstaablijaoskonnale mõeldud dokumendid ja avaldused. Pärast lõunat saan prefektuuri korrapidajalt teate, et Sonda vallas lõigatakse AS Eesti Raudteele kuuluvaid relse.

Sündmuskohal selgub, et vanal raudteelõigul on relsid pooleteisemeetristeks juppideks lõigatud. Kohal on ka ASi Eesti Raudtee esindaja, kes lubab saata juhtunu ja tekitatud kahju kohta avalduse. Ta lubab ka kohe organiseerida relsi-juppide äraviimise. Teavitan sündmuskohal valitsevast olukorrast korrapidajat ja jään ootama kriminaalpolitsei töötaja saabumist. Näitan talle sündmuskoha ette. Vallast naastes avastan, et jälle on üks tööpäev möödunud.

Neljapäev

Kohe hommikul sõidan eelmise päeva sündmuskohale, et vaadata üle, kas AS Eesti Raudtee on ikka raudteerelsid ära vedanud. Sõites sündmuskoha poole, märkan metsa vahel vastusõitvat veokit MAZ. Otsustan kontrollida veoauto juhti ja veokit. Kasti vaadates avastan, et koormaks on lõigatud relsid. Juht väidab, et ta täidab tellimust ning koorma laadisid peale neli noormeest. Ühtlasi kinnitab ta, et midagi täpsemalt ta asjast ei tea.

Suundume relsside esialgsesse asukohta, kuid seal pole kedagi. Asjaolude selgitamiseks toimetan juhi koos koorma ja autoga jaoskonda. Võib öelda, et jälle hakkab ühe kuriteo lahendus tapapisi selguma. Edasise töö tegemiseks teavitan toimuvast juba kriminaalpolitseid.

Sel ajal, kui jaoskonnas juhilt seletust võtan, saabub telefoni teel väljakutse Sonda valda, kus keegi võõras püüab aknaraami eemaldamise teel majja siseneda. Sõidan ruttu kohale.

Sündmuskohal selgub, et võõras noormees on lahkunud metsa suunas. Kellega tegu on, ei osata öelda. Kammides koos paarilisega ümbruskonda, ei avasta me aga kedagi. Teades lähedalasuva maja elanike kahtlast minevikku, otsustan igaks juhuks järele uurida, millega sealne rahvas ka tegeleb. Kui sisenen hoovi, väljub majast noormees, kes kohe hakkab esitama küsimusi relside varguse kohta. Jutt ja käitumine tunduvad kahtlased.

Asjas selgusele jõudmiseks otsustan viia noormehe maja juurde, millesse just siseneda taheti, lootuses, et äkki tunneb pealtnägija noormehe ära. Noormees palub enne teele asumist luba minna tagasi majja kingi jalga panema. Lähen temaga kaasa ja märkan, et tema kingad on niis- ked ja rohuseemnetega koos.

Pähe poeb mõte, et vist koidab jälle ühe kuriteo avastamine. Kohapeal selgub, et nii see ongi, sest noormees tuntakse riiete järgi kohe ära. Võtan majaomanikult avalduse ja koostan muud vajalikud dokumendid.

Teel Kiviõlli saan uue väljakutse. Teatatakse mootorratta vargusest. Ots ringi ja sündmuskohale. Seal selgub, et varastatud on mootorratas MUZ ja muruniiduk.

Mingeid jälgi avastada ei õnnestu, kuna õine tugev vihm on kõik puhtaks pesnud. Teen sündmuskoha vaatluse, võtan avalduse, kuulan üle kannatanu ja lohutan teda, et küllap varastatud kraam leitakse. Naabrite küsitlemine tulemusi ei anna. Suundun Kiviõlli. Tööpäev läbi, lõunavaheajast rääkimata!

Reede

Et kiireloomulisi ettevõtmisi selleks päevaks planeeritud ei ole, otsustan korrastada konstaablipäevikut: panna kirja arvelolevate isikute nimekirja, täiendada ja täpsustada andmeid. Pärast lõunat saan väljakutse naabervalda, kus poemüüja informeerib kahest kahtlasest noormehes ja nende imelikust käitumisest. Sündmuskohal selgub, et noormehed jooksid pargi poole. Otsustan sel ajal, kui paarimees pealtnägijaid küsitleb, pargis ringi vaadata, kuid ei märka midagi kahtlast.

Poe taga avastame televiisori ja koti, milles on soojapuhur ja vererõhuaparaat. Küsitledes poega samas majas asuvas korteris elavat naist, selgub, et temalt ei ole midagi varastatud. Naise soovitusel otsustame uurida olukorda naabrinaises juures.

Koputame uksele, kuid keegi ei vasta. Asi on kahtlane, sest vana naine ei lahku külarahva sõnul kunagi kodunt. Kutsume kohale valla sotsiaaltöötaja, kes saabub koos vana naise hooldajaga. Kohapeal selgub, et ka hooldajal pole maja võtit. Seejärel otsustame ukse kangiga lahti kangutada. Tupp astudes avastan, et naine lebab kinniseotult ja läbipekstult maas.

Kõne korrapidajale, et see kutsuks sündmuskohale kiirabi, kriminaalpolitsei töötaja ja kriminalisti. Samal ajal kannan hoolt selle eest, et kuriteopaik võimalikult puutumatuna säilitada. Vestlen kannatanuga ning püüan teda rahustada ja lohutada.

Esimesena jõuab kohale kiirabi ning toimetab kannatanu kohe haiglasse. Seejärel jõuab kohale kriminalist, kellele näitan kohta, kust leidsin kindad ja maski, ning suuna, kuhu noormehed olid jooksnud.

Samal ajal, kui abistan kriminalisti, jõuab kohale ka kriminaalpolitsei töötaja, keda informeerin naiselt saadud andmetest. Seejärel naasen konstaablijaoskonda. Pika tööpäeva võib pidada lõppenuks.

Laupäev

Kokkulepitud ajaks sõidan valda, et aidata valapäevadel avalikku korda tagada. Õnneks möödub õõni kestev üritus ilma vahejuhtumiteta.

Pühapäev

Ja lõpuks ka üks täiesti vaba päev ainult enda ja pere jaoks!

Jenny Seliste

Lõunapolitseiosakonna Nõmme linnaosa konstaabel

Esmaspäev

Jälle esmaspäev, rõõm kohtuda oma kolleegidega. Et see oli minu esimene tööpäev pärast kahe nädalast puhkust, kulus natuke aega, et täielikult töösse sisse elada. Nädal algas kohe suure koosolekuga, kus anti ülevaade politsei poolaasta töötulemustest ning kuritegevuse taseme muutustest. Lisaks lõunapolitseiosakonna ülemkomissarile Kristian Jaanile võttis sõna ka Põhja politseiprefektuuri politseiprefekt Raivo Küt, kes tunnustas lõunapolitseiosakonna tööd võitluses kuritegevusega, mille tulemusena on meie teenindataval territooriumil kuritegevus oluliselt vähenenud.

Teisipäev

Päev möödub enne puhkust alustatud väärtetöökäsitluste menetlemisega, mille lahendamiseks tuleb piirkonda sõita. Konstaabli töö on märksa efektiivsem, kui suhelda piirkonna inimestega silmast silma, äratades nii neis usaldust politsei vastu. Seejuures veendub piirkonna elanik, et tema probleemiga tegeldakse põhjalikult.

Kolmapäev

Tähtsamaks päevasündmuseks oli mitmetunnine operatsioon „Kaubanduseeskiri”, millest võtsid osa Nõmme ja Mustamäe linnaosa konstaablid koostöös Nõmme linnaosavanema Hanno Pevkuri, linnavaraosakonna ettevõtluse peaspetsialisti Kaja Hintsi, Mustamäe linnaosa linnamajanduse osakonna juhataja Enn Allikmäe ja kauplemislubade peaspetsialisti Rita Kuriksiga. Operatsiooni eesmärk oli kontrollida Nõmme ja Mustamäe linnaosas olevaid turgusid ja pandimaju ning seal viibivaid isikuid, et selgitada võimalikke õigusrikkumisi ja tabada tagaotsitavaid isikuid. Operatsiooni ajal koostati väärtetöökäsitluste protokolli, peamiseks õigusrikkumiseks oli müügipiiletita kauplemine.

Neljapäev

60% konstaabli tööajast moodustab patrullimine. Inimeste vähesuse või puhkuste tõttu juhtub tihti, et konstaablid osalevad I kategooria patrullteenistuses. See oli minuigi saatus. Nii möödus päev ilma suuremate vahejuhtumiteta, peamiselt tuli tegemist teha joobes isikutega, kes pruuksid avalikus kohas alkohoolseid jooke. Päikeseliste ja soojade ilmadega võib Nõmme linnaosas täheldada joobes isikute, naabrite- ja pereliikmetevaheliste tülide kasvu. Üsnagi suur probleem on inimeste suutmatuse lahendada perekonnasiseseid või naabritevahelisi konflikte ilma politseipoolse sekkumiseta. Tihti lõheneb naabritevaheline hea suhtlus pisiprobleemide tõttu ning halveneb veelgi, kui kumbki osalistest ei ole nõus läbi rääkima, vaid pöördub kohe abi saamiseks politsei poole.

Reede

Ühelt isikult saadud avaldus kinnitab taas kord fakti, et Nõmme piirkonna peamiseks probleemiks on koerad. Tihti tülitavad või ründavad möödujaid aedadest välja pääsenud koerad, kuid ette tuleb ka juhtumeid, kus korterelamust eramajja kolinud inimene ei ole harjunud koerte pideva haukumisega. Vahel saavad konstaablid elanikelt e-posti teel avaldusi ka kell pool kolm öösel.

Nädalavahetus

Kui eespool mainisin konstaabli tihedat koostööd teiste politseinikega, siis nädalavahetusel veetsin kolleegidega mõnusalt aega Vääna Jahilossis, nautides spordivõistlusi, maitsvat sööki ning head muusikat lõbusal lõunapolitseiosakonna suvepeol.

Kas Sergeid ja Madist tead?

Konstaablid Sergei Babenko (vasakul) ja Madis Melzar (paremal) on vähem kui aastaga Paldiski linna elanike elu varasemaga võrreldes kõvasti turvalisemaks muutnud.

Fotod: Timo Tarve

Juuni lõpus pidasid politseinikud Paldiskis kinni purjuspäi autot juhtinud 36aastase Igori. Joodikjuhi katse pakkuda karistusest pääsemiseks korrakaitstajatele pistist lõppes pakkujale fiaskoga. Konstaablitele pakutud 2000 krooni tõi Igorile lisaks muudele pattudele kaela kriminaalsüüdistuse. Politseinikud said pistisepakkuja paljastamise eest preemiat.

Timo Tarve

Põhja Politseiprefektuuri pressiesindaja

See episood on üks paljudest juhtumitest, millega Paldiski linna konstaablid Madis Melzar (33) ja Sergei Babenko (23) on vähem kui aasta jooksul endast korduvalt rääkima pannud. Korrakaitstajate teenistuslehele mahub lugematu hulk liitreid avastatud ning likvideeritud salaalkoholi, pakside viisi salasuitsu ning kas või seegi, et "tänu politsei aktiivsele sekkumisele on Paldiski elanikud oma arvukaid koeri hakanud rihma

otsas jalutama," nagu märgib Paldiski linnapea Kaupo Kallas.

Linn kui riik riigis

Et mõista Paldiski konstaablite tööd ja tööpõldu, peaks kindlasti tegema linnas nende seltsis väikesse tiiru, soovitatavalt teadma ka linna ajalugu. "50 suletud aastat tegid linnast täiesti eraldatud kogukonna. Minu jaoks on Paldiski kohati siiani nagu riik riigis, aga pilt paraneb iga päevaga," räägib vanemkonstaabel Madis, kui ühel pärastlõunal korrakaitstajatega linnas jalutame. Paldiski peatänav Rae on rahvast tulvil. Kaunil õhtul on jalutama tulnud paljud, nii noored emad lapsevankritega, armunud noorpaarid kui ka vanemad inimesed. Sel suvel end nii harva näitav päike loob merevaatega linnast idüllilise pildi. Kusa-gilt ei hooma, et tegemist oleks umbkeelse ja kriminogeense linnaga, mille elanikud üksteise võidu (sala)viinalauas üksteisele nuga-dega kal-lale lähevad.

"Inimeste eelarvamused linnast on muidugi vastakad," naeravad konstaablid ja lisavad tõsinedes, et avalik kord oli 1990. aastate keskpaigas linnas käest ära küll. "Iseäranis pärast Vene sõjaväe lahkumist, kui paljud erusõjaväelased jäid lihtsalt ripakile ning oma lootusetuses jooma hakkasid," räägib konstaabel Sergei, elupõli-

ne Paldiski elanik. Sergei mäletab lapsepõlvest, et nõukogude ajal tagasid linnas korda sõjaväelased ja suuremaid korrariikumisi naljalt ette ei tulnud. “Väeosasiseselt klaariti kõik rikkumised ära ja kurjategijad saadeti kas siis linna külje all asunud sõjaväevanglasse või kuskile kaugemale,” räägib ta. “Kui sõjavägi lahkus, loodi Paldiskisse politseiosakond ning mundris korrakaitsjaid oli linnas piisavalt. Halvemaks läks olukord 1996. aastal, mil osakond suleti ning linna jäid konstaablid, kes vaheldusid pidevalt,” lisab ta vaikselt.

“Извини, Серёжа!”

Liigume vaikselt mööda linnatänavaid edasi. Ühes teeäärses võpsikus istub seltskond kesk-ealisi mehi, keskel ajalehepaberile laotatud krõpsud, kurgilõigud ja plastpudelis punast värvi jook. Konstaabli lignedes tõuseb paar meest aupaklikult püsti. “Tere õhtust. Millega tegeleme?” küsib Madis muiates. Mehed, kel näod kas päevitusest või millestki kangemast punased, asuvad läbisegi agaralt selgitama, et on sõbrad ning viidavad “istudes ja rääkides” niisama aega. “Ahah. Ja kus te sellist suitsu ostate,” osutab konstaabel maas olevale Vene maksumärgiga pakile. “Venemaalt tõi. Käisin venna Jaroslavlis külas, eile alles saabusin,” vastab üks

meestest tuliselt ning vaatab konstaablit nõnda siira pilguga, mis teatris kindlasti aplausi pälviks. Madis Melzar, kes selliseid pilke on ilmselt tuhandeid näinud, siiski ei aplodeeri, vaid manitseb seltskonda olema korralikud ning soovib ilusat õhtut. “Ilusat õhtut,” vastavad mehed kooris.

“Mundris politseinik mõjub siin küllalt distsiplineerivalt,” lausub Madis, kui oleme taas tänaval. Nende sõnade kinnituseks näeme Sergeid koos ilmselgelt purjus väikest kasvu, musta maikat kandva mehega. Sergei on ta leidnud teiselt poolt teed ning teinud talle märkuse avalikus kohas joobes viibimise pärast. “Ma olen täiesti kaine,” raiub maikaga mees ja nõuab alkomeetrikontrolli. Alkomeetri punase tule peale mees leebub ja tunnistab, et ühe õlle on ta siiski joonud. Ta saab korralduse minna koju, ennast välja magada ja järgmisel päeval osakonda ilmuda. “Извини, Серёжа,” ja kakerdab põõsaste vahele.

Rahvakoosolekul koguti politsei vastu allkirju

“Mida aeg edasi, seda paremini on meisse suhtuma hakatud, eeskätt tavakodanikud. Salaviinabojjaarid peavad muidugi siiani vimma,” räägivad konstaablid. Muigega meenutab Madis rahvakoosolekut, kus kümme linnatuntumat salaviinaärikat konstaablite vastu allkirju kogusid. “Me olevat salaviina konfiskeerides rikku-

Kaupo Kallas
Paldiski linnapea

Paldiski linnapea-
na olen väga rahul
konstaablite Madis
Melzari ja Sergei Ba-
benko tööga Paldiski
linnas. Pärast meeste
tööleasumist on poli-
tsei muutunud lin-
nas nähtavaks, mida
varasema aja kohta
(pärast politseijaos-
konna kaotamist 1996.
aastal) kahjuks mitte
alati öelda ei saanud.
Lisaks elanike turva-
tunde tagamisele jak-
sab korrakaitse muu
hulgas tõkestada veel
salaviina, sigarettide
ning piraatkaupade
müüki.

Tänu politseinike
aktiivsele sekkumisele
on Paldiski elanikel
oma arvukaid koeri
hakanud rihma otsas
jalutama. Selle üle
rõõmustavad eelkõige
vanurid ja väikelaste
emad. Korrakaitjad
valvavad tõhusalt ka
alaealiste suitsetajate
ja alkoholipruukijate
järele. Seega võib
nentida, et kohalikud
seaduserikkujad on
aru saanud, et poliit-
seiga pole mõtet nalja
teha.

On hea meel tõdeda,
et paldisklastel on
nüüd lõpuks ometi
kohapeal jõud, kelle
poole hädas pöörduda
ja kes ka kohe aitab!

Sergei vestlemas
järjekordse õigusrik-
kujaga. Suurema osa
Paldiski konstaablite
otsustest moodus-
tavad karistused
avalikus kohas alko-
holitarbijatele.

Madis ja arvuti. Oma
uute töötütingimuste-
ga on mehed rahul,
"mugav, kindel ja
hubane," iseloomus-
tavad nad konstaabli-
jaoskonda.

nud nende õigusi," räägib Sergei. Madise sõnul
tehti samal koosolekul ka ettepanek, et salaviina
ja suitsu müük võiks linnas ametlikult jätkuda.
"Absurd, kas tõesti on Pärnu metanoolitragöödi-
ast nii vähe aega möödunud," vangutab ta pead.

Salaviinabojaaridel on ärevuseks põhjust.
Poole aasta jooksul, mis konstaablid on Pal-
diskis koos töötanud, on nad linna erinevates
korteritest konfiskeerinud üle 1000 liitri puskari
valmistamiseks kasutatavat meskit, lisaks sadu
liitrit valmis alkoholi. Trofeede loetellu lisan-
dub mitu puskariaparaati ning ligi 5000 pakki
maksumärgita sigarette. Kas teid ähvardatud ei
ole? "Oi, küllalt," tõmbub Sergei nägu naerule.
"Läbi peksta, maha lüüa, maa alla kaevata ja mida
kõike," loetleb ta ja lisab, et üks kord jõudsid äh-
vardajad ka tegudeni, kui ühel ööl ta autot terava
esemega põhjalikult kraapisid.

Madisel on ähvardajatega veidi tõsisemalt
läinud. Ühel õhtul pärast tööd koju minnes tegi
ta trepikoja ees õlut joonud mehele märkuse ning
käskis õllepudeli ära panna. Kuraasi täis mees

võttis telliskivi ja tuli konstaabli ukse taha räu-
kama. Mürgeldajat vaigistama läinud Madisel
õnnestus kivihoobi eest eemale põigelda ning
joodik pipragaasiga taltsaks muuta. Rüsselust on
ette tulnud hiljemgi, aga Madis ei tee sellest suu-
remat numbrit ning ütleb, et üldjuhul on ähvarda-
jateks arad või purjus inimesed. Sergei kinnitab
kolleegi juttu, rääkides loo, kuidas kord pimedal
ajal koju minnes kaks noormeest tänaval tema
selja taga valju häälega teda arvustama hakkasid
ning ta sealsamas pihuks ja põrmuks teha luba-
sid. "Pöörasin selle jutu peale ümber ja ütlesin,
et tulge, kanged mehed, räägime jutud selgeks.
Nad lasid eri suundades jalga, üks õnnestus mul
hiljem kinni saada," räägib ta.

Probleemiks avalik alkohol

Sergei ja Madise koostatud väärtetoostustest
moodustavad lõviosa väärteprotokollid avalik-
kus kohas alkoholi pruukimise eest. Konstaab-
lid mõõnavad, et parkides, mänguväljakutel ja
isegi tänavatel istuvad ning õlut-viina joovad

inimesed ongi Paldiski suurim probleem. “See on jäänuk vanast ajast. Kui oleme neile märkuse teinud, teevad nad suured silmad ja küsivad, miks nad ei või siin juua. 25 aastat on tänaval sõpradega õlut joodud ja nüüd järsku ei tohi. “Seadused pole mõnele siiani kohale jõudnud,” räägib Madis. “Võib-olla isegi on, aga iseasi, kas nad neid tunnustada tahavad,” arwab Sergei. Ta teab, et Vene ajal linnas toimunud käsuliin, kus alamad allusid kõrgematele ohvitseridele, kehtib kohati siiani. “Mõnele erupolkovnikule ei meeldi, kui temast märksa noorem politseinik midagi ette heitma tuleb. Seda mõttemalli ei muuda ka,” nendib ta.

Linnukasvatajast konstaabel

Konstaabel Sergei Babenko räägib Paldiski linnast ja oma tööst tajutava uhkusega. Tema vaikes loomuses on tunda armastust kodulinna ja korra vastu, sealt ka põhjus, miks Sergei otsustas läinud aastal politseitöö kasuks, ehkki valikuid oli mustmiljon. Oma suureks üllatuseks kuulen, et konstaabel Babenko on kõrgharidusega jurist ning kaitses sel aastal ka Moskvast juura magistriväitekirja! Ent politseitöö istub talle rohkem ja nõnda kavatseb sõjaväelase peres sündinud ja kasvanud ning korda hindama õppinud Sergei jätkata kodulinna teenimist politseinikuna.

Kui küsin Sergeilt ta hobide kohta, üllatun uuesti. Konstaabel Babenko armastab väga loodust ning oli enne politseisse siirdumist aktiivne looduskaitse, lisaks meeldis talle päevade kaupade linde vaadelda. Jõuan hetkeks mõelda, et Pakri poolsaar on linnuvaatlejale küll kui paradisi, kui saabub uus üllatus. Sergei räägib õhinaga, et kasvatas ja aretas ka ise aktiivselt linde, ent tema kodus kasvavad sulelised olid viirpapagoide ja muud eksootilised linnud. Üheskoos sõbraga ette võetud lindude aretamine-kasvatamine läks igati edukalt, eksperimenteerides jõuti huvitava- te värvilahendusteni ning väga uhkete suleliste-

ni. Sõbrad varustasid oma lindudega ka erinevaid zookauplusi ning nende järele oli suur nõudmine. Siis tuli politseitöö ja hobi jäi ajapuudusel soiku. “Praegu olen vaadanud, et zookauplused on lindudest päris tühjad,” räägib Sergei kahetsusega ning lubab aretamise peagi taas käsile võtta.

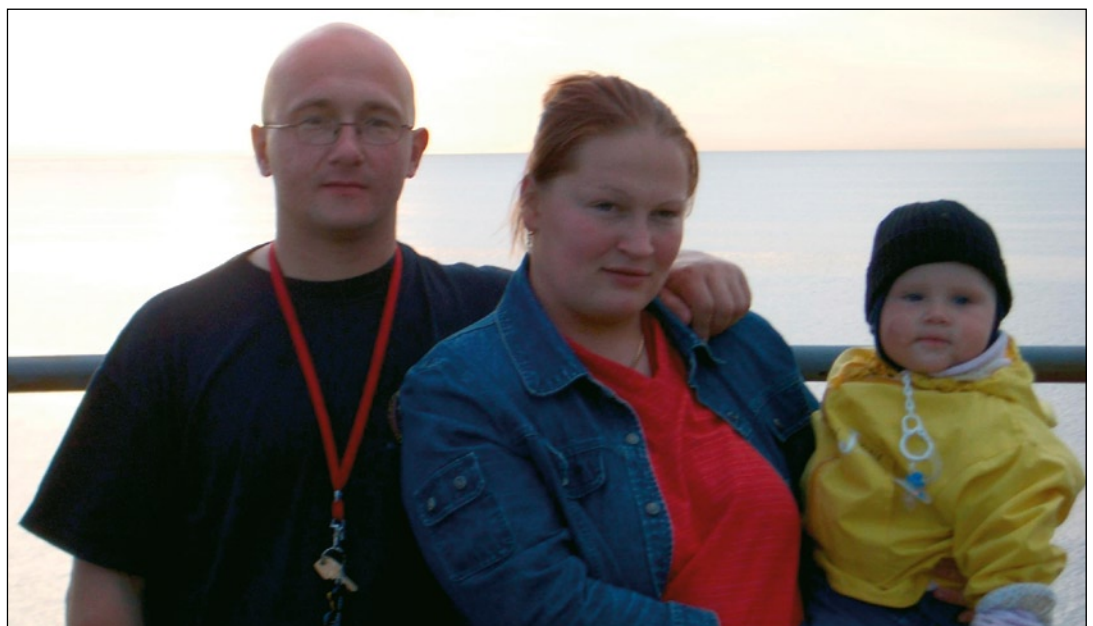
Politseinik juba lapsena

Armastus korra vastu tõi kümme aastat varem politseisse ka Võrust pärit Madis Melzari. “Võrus oli koolisöökla koolimaja vastas. Alati, kui rühmaga üle sõidutee läksime, jälgisin, et autod meile teed annaksid. Kui mõni ei andnud, jätsin auto numbri meelde ja teavitasin sellest kohaliku liiklusmiilitsat,” meenutab Madis, kes otsustas saada miilitsaks juba 7. klassis. Tõsi, miilitsavormi sai ta kanda vaid koolis ning ühe aasta jagu. 1990. aastal astus ta Nõmme miilitsakooli esimesele eestikeelsele kursusele. Paldiskisse tuli Madis läinud aasta detsembris, vahepeale mahtus politseiteenistus kodulinna Võrus ning Saue ja Saku vallas. Madis on abielus Paldiski kiirabi meditsiiniõe Kadiga ning peres kasvab aastane tütar Gelli. Oma perekonnast räägib vanemkonstaabel erakordselt soojalt ning pühendab neile kogu oma vaba aja. Hobina nimetab ta siiski ka visiitkaartide kogumist. Kogu suurus küündib ligi tuhande visiitkaardini.

Paldiski tänavad on ohutud

Päev on märkamatult õhtusse veerenud ja ringkääk mööda Paldiskit hakkab lõppema. Konstaablid heidavad pilgu veel tänavale, kus rahvahulk pole sugugi vähenenud. “Huvitav rahvas, kõige aktiivsem jalutusaeg on neil just hilisõhtu ja päris õö,” märgib Madis. Kas seda ohtu ei ole, et siin suuremaks rahutuseks läheb? “Ei usu, Paldiski tänavad on kainele ja rahulikule inimesele ohutud,” märgivad konstaablid. Nad teavad täpselt, millest räägivad, suure töö linna rahu saavutamiseks on nad ise ära teinud.

Madis, Kadi ja Gelli Pakri poolsaare ilu nautimas. Oma perekonda hoiab vanemkonstaabel väga ja püüab nendega olla iga vaba minuti.

◀ Terroristide väike-laeva rollis oli mereväe patrull-laev Ristna, mida eriüksus ründas nii veest kui ka õhust.

▶ Terroristide laeval toimuvat jälgisid eriüksuse K täpsuslaskurid, et staapi värsket infoga varustada ning vajaduse korral ründerühma täpsete laskudega toetada.

Suurim terrorismivastane õppus

27. juulil Pirita rannal päevitanud inimesed nägid jahisadama muuli juurest täiskäigul startivat laigulist sõjalaeva. Pirita tee ääres oli näha hulk relvastatud kaitseväelasi, soomukite torud mere poole sihitud. Tavaliselt otse Helsingisse suunduv Copterline'i helikopter lendas madalalt üle supelranna.

Heikki Kirota
abipolitseinik

Õhtustes teleuudistes loeti tõsise näoga ette teade viiest terroristist, kes üritasid väikelaevaga Eestist lahkuda. Need olid terrorismivastase õppuse nähtavad osad, mitte reaalse terrorirünnaku tõrjumine.

Harjutuse stsenaariumi järgi pidid jõustruktuurid kahjutuks tegema Eestist laevaga põgeneda üritavad relvastatud terroristid. Varem pole Eestis toimunud nii suurt terrorismivastast ühisõppust, kus lisaks kaitsepolitsei, politsei, päästeteenistuse ja piirivalve üksustele kaasati ka maavägi, õhuvägi, merevägi ning Kaitseliit – kokku ligi 700 inimest.

Realistlik stsenaarium

Poliitilise korrektsuse huvides polnud õppuse stsenaariumis märgitud terroristide päritoluriiki ega rahvust. Teada oli ainult see, et nad kavatsevad Eesti kaudu liikuda sõbralike naaberriikide suunas. Relvastus oli klassikaline – tugevajõulised lõhkelaengud, lühikesed Kalašnikovi automaadid ning käsigranaadid.

Soomela poole liikuvat laeva terroristidega hakkasid jälitama mitu piirivalve- ja mereväelast, lisaks kiirpaadid ründerühmaga ning õhus neli helikopterit. Põgenejate teed püüdis ära lõigata piirivalve patrull-laev, külgedelt lähenesid teised laevad. Nii laevadel kui ka kopteris olid koha sisse võtnud eriüksuse vaatlajad ja täpsuslaskurid.

Terroristid ei kuuletunud piirivalvelaeva peatumismärkuandele ja tulistasid tagaajajaid automaadist, mistõttu jälitajad taandusid ohutusse kaugusesse. Politsei snaiprite hinnangul oli terroristide laev paarisaja meetri kaugusel. Piisavalt kaugel, et terroristide lühikeste AKSY 74 automaatide kuulide eest terasest laevaseinte taga varju saada, ning parasjagu lähedal, et eriüksuse snaibrid suudaksid terroriste tabada.

Otsustav rünnak

Pärast tule avamist terroristide laevalt oli ilmne, et neil pole plaanis rahulikult alla anda. Sestap võeti ette otsustav rünnak. Helikopteri kuulipildujast MG 3 avati terroristide laeva pihta tuli, “pühitati laevatekk meestest puhtaks ning sunniti nad laeva sisse jooksuma”, nagu üks ründerühma meestest hiljem olukorda tabavalt kirjeldas. Terroristide väikelaeva puidust ja plastist pealisehitised ei paku kuulipildujatule eest vähematki kaitset.

Samal ajal jõudsid laevani ründerühma kiirpaadid ja laskusid ka kopteris ründekäsku oodanud eriüksuslased. Kuigi tavaliselt nii väikesele laevale kopterist ei laskuta, oli see hea võimalus treeninguks. Laeva sisemusse peitunud terroristid ei kavatse nudki kuulata allandmiskäsku ning pärast vihast tulevahetust keset šokigranaatide kargatusi ja gaasigranaatide lämmatavat tossu tehti nad kahjutuks.

Viiest mehest saadi elusalt kätte üks, ülejäänud hukkusid tulevahetuses politsei eriüksuse K meestega. Terroristide käe läbi sai rünnakus haavata ning kukkus merre üks eriüksuslane, kes sealt peagi helikopteriga päästeti. Poola õhuväe päästekopter Mi-8 laskus otse merevette, et haavatud politseinikku kiiremini aidata.

◀ Terroristid mereväebaasis läbiotsimiseks ja küsitlemiseks üles rivistatud. Meedikute hinnagul said neli viiest kurjategijast tulevahetuses surma ja ainult üks suudeti elustada.

► Eriüksuse täpsuslaskurite varustus ei koosne ainult vintpüssist. Lisaks on kaasas kotitäis jälgimis- ja sidetehnikat ning kõik muu vajalik tundi-depikkuse varitsuse mugavamaks tegemiseks.

Eestis – Sarex/Divex 2004

Ründerühm kasutas markerpadruneid, mis tabamuse korral jätavad värvilaigu. Pärast tulevahetust laevale tulnud meedikud suutsid tabamuste asukohta arvestades „elustada” ainult ühe terroristidest, kellelt saadi teada metsa maha jäetud pantvangidest. Kusagil „Tapa-nimelise asula lähedal, kus on ka sõjaväekasarmud”, oli metsas auto nelja pantvangiga, kes tuli leida.

Kadunud pantvangid

Otsingu- ja päästeõppus algas järgmisel päeval kaitseväge harjutusväljakul Virumaal. Otsinguoperatsiooni oli ette valmistanud Politseiameti arenguosakonna kriisireguleerimise büroo komissar Andrus Kroon ja väljuhina tegutses Ida Politseiprefektuuri korrakaitseosakonna politseidirektor Tarmo Nurm.

Otsingutes osales ligi 200 inimest Ida Politseiprefektuurist, Julgestuspolitsei korrakaitse- ja liiklusosakonnast, Jõhvi Päästekompaniist ja maakonna päästeteenistusest, piirivalvest, kohalikust Kaitseliidust ning Eesti ja Poola õhuväest.

Otsijate kasutada oli 30 sõidukit patrullautodest veokiteni ja kolm helikopterit. Otsinguala oli umbes 120 ruutkilomeetrit ning see oli valdavalt metsane maastik. Kadunud auto oli Kaitseliidust laenatud roheline Škoda ning metsas ekslevaid pantvange esitanud politseinikud olid laigulisel välivormis, mis tegi nende leidmise roheliselt maastikult keeruliseks.

“Hommiikul kell 8.40 leidis kopter metsast auto. Alustasime otsinguid autost 5 kilomeetri raadiuses ja õhtuks olid inimesed leitud. Oli teada, et pantvangid on väsinud ja vigastatud ning ei saa autost väga kaugel olla,” rääkis komissar Kroon. “Väga palju oli abi kopterite soo-

juskaameratest. Side oli keskpärane, selles piirkonnas mobiilid ei levinud ja politsei käsiraadiod said kiiresti tühjaks. Samuti ei kattunud politsei, päästjate ja kaitsejõudude sidesagedused,” kirjeldas otsinguoperatsiooni korraldaja tekkinud plusse ja miinuseid.

Eesmärgiks koostöö

Terrorismivastast õppust juhtinud kaitsepolitsei ülemkomissari Tõnu Miilvee sõnul oli õppuste peamine eesmärk katsetada erinevate ametkondade koostööd terroriohu kõrvaldamisel ning harjutada reageerivate ametkondade töö koordineerimist. Otsiti ka võimalusi, kuidas koostööd veelgi efektiivsemaks muuta. Kokkuvõttes hindas ta päästeoperatsiooni kulgu heaks, sest eri ametkondade meeskonnatöö sujus kenasti.

Õppuse korraldajate arvates peaks politseinikud ka tulevikus tekkivate kriisilukordade sujuvamaks lahendamiseks rohkem koostööd tegema oma piirkonna päästeameti, kaitseväge ja Kaitseliidu allüksustega, et vajalikud spetsialistid oleksid aegsasti valmis koolitatud. Sideprobleeme aitab lahendada ka Eesti jõu- ja päästestruktuuride ühise sidesüsteemi töölerakendamine lähiaastatel.

“Eesti ei ole nii suur ega rikas riik, et üleval pidada eraldi suurt eriüksust koos tehnikaga ainult terroriohuga tegelemiseks,” arwab ülemkomissar Tõnu Miilvee. “Suuremate kriiside lahendamiseks on otstarbekas kaasata ka kaitsejõud, sest neil on olemas vajalik eritehnika ja spetsialistid. Näiteks pole politseil ühtegi relvastatud laeva, kiirpaati, soomusautot ega helikopterit, sest neid läheb vaja haruharva, ja siis saab tehnika koos asjatundjatega tellida piirivalvest või kaitsejõududest.”

Fotod: Kaja Ventsel

Walter P 99

Kaliiber	9 x 19 mm
Pikkus	181 mm
Kõrgus	137 mm
Paksus	32 mm
Kaal	u 690 g
Raua pikkus	102 mm
Salvemahtuvus	15 padrunit

Sig Pro SP 2022

Kaliiber	9 x 19 mm
Pikkus	187 mm
Kõrgus	144 mm
Paksus	35 mm
Kaal	u 760 g
Raua pikkus	98 mm
Salvemahtuvus	15 padrunit

H & K P 2000

Kaliiber	9 x 19 mm
Pikkus	179 mm
Kõrgus	128 mm
Paksus	34 mm
Kaal	u 690 g
Raua pikkus	93 mm
Salvemahtuvus	13 padrunit

Teenistuspüstolid valikusõelal

Et politseilgi seisab loodetavasti peagi ees uue teenistusrelva valik, vaatame, kuidas kulges 15.-16. juunil korraldatud Maksu- ja Tolliameti relvavalik. Sõelal olid kolme tootjafirma (Walter , Sig Sauer ja Heckler & Koch) püstolid.

Ants Kalev
Politseiameti
teenistusosakonna
politseijuhtivinspektor

Lisaks tootjafirmadepoolsele relvade esitlusele proovisid ja hindasid püstoleid kohapeal ning tegid seejärel lõpliku valiku spetsialistid (politseist oli kaasatud spetsialistide ringi Gunnar Vallmann). Valiku tegemisel sai määravaks tootja pakutav hind ja relvastusspetsialistide arvamus.

Kõige sisukama esitluse tegi minu ja paljude kohalolnute arvates Walteri müügiasedirektor Karl-Heinz Luther, kes tutvustas väga põhjalikult püstolimudelit P 99 ning rääkis Saksamaal toodetavate relvade katsetamisest politseis enne nende masstootmisse jõudmist. Kõigepealt annab sealne politsei välja juhised, kus on täpselt kirjas, millistele tehnilistele nõuetele peavad uued teenistuspüstolid vastama ja millest relvatootjad peavad uusi mudeleid välja töötades juhinduma. Kirjas on üldnõuded näiteks alates relva maksimaalsest kaalust (tühjalt mitte üle 900 g) ja minimaalsest salvemahtuvusest (8 padrunit) ning lõpetades päästiku survetugevuse (vähemalt 3 kg) ja päästiku teekonna pikkusega (10–15 mm) esimese lasuni.

Tihe katseseeria

Seejärel peavad kõik Saksamaal valmistatud uued püstolimudelid enne tootmisse jõudmist läbi tegema väga karmi ja põhjaliku katseseeria. Selleks esitab tootjafirma Politseiakadeemiale igast uuest püstolimudelist katsetamiseks neli

püstolit, igäuhega neist sooritatakse 10 000 lasku. Proovimise ajal mõõdetakse ja määratakse pärast iga tuhandendat lasku relvaosade kulumise aste ning tehakse mitmesuguseid katseid erinevatel laskmisetappidel, nagu laskmine vähemalt viie erineva 9 x 19 mm para laskemoonaga, temperatuuri-, liiva-, muda-, vihma-, kukutamiskatse jne.

Katsete põhjalikkuse iseloomustamiseks tooksin näitena püstoli kukutamise, mille eesmärk on kontrollida püstoli turvalisust mahakukkumisel. Kui laetud püstol kukub maha, peab olema välisatunud, et aluspinnaga kokku puutudes järgneks lask. Püstolid kukutatakse kahe meetri kõrguselt erinevatele pindadele (puu, betoon, teras jne) kõikvõimalike erinevate nurkade all, kusjuures osa kukutamisi on kohustuslikud kindlate nurkade all ning osa võivad katsetatava mudeli esindajad ise valida. Samasuguse põhjalikkusega tehakse kõik ülejäänud katsed. Näiteks vetakse relva liiva sees või pannakse muda sisse, võetakse seejärel kätte, tõmmatakse relvaraud puhastusvardaga läbi ja relvast peab olema võimalik tulistada.

Walteri püstol P 99

Walteri püstolimudel P 99 on tuntud ka kui James Bondi püstol. P 99 on spetsiaalselt konstrueeritud politsei teenistuspüstoliks ning on valmistatud kergetest polümeerimaterjalidest. Nii salvvahetuse hoob kui ka kelguriiv on dubleeritud nii paremal kui vasakul küljel. Lisaks on võimalik muuta käepideme suurust vahetatavate käepideme tagumiste osadega. Salvemahtuvus on 15 padrunit, salved on spetsiaalselt valmistatud me-

tallist (mis esindaja arvates annab lisagarantii, et ka tühi salv salvevahetushoovale vajutades kindlalt püstoli käepidemest kiiresti välja kukuks). Loomulikult kiideti relva kergust ja kompaktsust. Lisaks on püstolil kaks indikaatorit, mille järgi on võimalik kontrollida, kas padrunit on padrunites. SA/DA versioonis pakub Walter nn antistressipäästikut. Esindaja väitel on jällegi spetsiaalselt Saksa politsei nõuete järgi välja töötatud pikem ja raskem päästik, et stressiolukorras relva käsitsedes saavutada suurem turvalisus.

Iga uus püstolimudel teeb enne tootmisse minekut läbi politsei põhjaliku katseseeria.

Kahetoimselt, st esimest lasku tehes, on päästiku teekond venitatud umbes 14 mm-ni ja päästiku survetugevus on ligikaudu 4 kg (võrdlusena on Glocki päästiku survetugevus umbes 2,5 kg ja päästiku teekond lasuni ligikaudu 8 mm, kuid tellida saab loomulikult ka nn raskemat päästikut). Ühetoimselt tulistades on päästiku teekond lasuni P 99-l ligikaudu 8 mm ja survetugevus umbes 2 kg. Lõökuri vabastamiseks vinnastusest, et püstolit kanda laetult ohutult kabuuris, tuleb vajutada kelgu sisse konstrueeritud klahvile, mis asetseb kelgu tagaosas vasakul küljel. Esialgu tundub klahvi säärane asetus veidi võõras, kuid tootja sõnul on see spetsiaalselt konstrueeritud eraldi, et relvkandja seda kogemata kelgupeatajaga segamini ei ajaks, ning spetsiaalselt kelgu sisse, et ta mingile takistusele relva liikumisel juhuslikult ette ei jääks.

Teine päästikuvariant on sarnane Glocki päästikuga. Walteril kannab see nimetust *quick action*, mille puhul toimuvad kõik lasud ühesuguse päästiku survetugevusega esimesest lasust viimaseni. Päästiku survetugevus on sel puhul umbes 3,8 kg ja päästiku teekond lasuni ligikaudu 8 mm. Selle mudeli puhul ei ole vaja püstolit laetuna kabuuris kandmiseks varem kelgul olevale klahvile vajutada (nagu ka DAO versiooni puhul). Analoogselt püstoliga Glock lähivad kõik kaitseriivid pärast igat lasku automaatselt ise peale. Selle versiooni puhul täidab ta ainult olulist rolli relva lahtivõtmisel, milleks tuleb klahv enne kelgu raamilt mahavõtmist alla vajutada.

Sig Sauer tuntud headuses

Sig Sauer tõi konkursile Prantsusmaal korraldatud ülemaailmse relvakonkursi võitja Sig PRO SP 2022, mis on baasmudeli SP 2009 edasiarendus. Prantsuse politsei on tellinud neid püstoleid kokku umbes 200 000. Nagu öeldakse, on kommentaarid liigsed. SP 2022 on tippklassi püstol ning jätkab Sig Saueri traditsioone kvaliteedis, töökindluses ja vastupidavuses. Püstoli salvemahtuvus on 15 padrunit, relva käsitsemise hoovad (kuke vinnastusest vabastamise hoob ja kelguriiv) asuvad traditsiooniliselt püstoli vasakul küljel. Püstolil on võimalik vahetada nii päästikut olenevalt sõrme pikkusest kui ka käepideme suurust vahetatavate osadega. SP 2009ga

võrreldes on SP 2022-le lisatud päästikukaitse ette raami alla spetsiaalsed sooned lambi ja laseri kiireks kinnitamiseks ning käepideme alla aas turvanööri jaoks.

Teada-tuntud Heckler ja Koch

Heckleri ja Kochi esindaja oli panuse teinud ennekõike nn kogu püstolite perekonna tutvustamisele: USP, USP *compact*, P 10, P 2000 jne. Kaasa oli võetud ka relvade tehniliste küsimuste asjatundja ning taktikalise laskmise spetsialist. Näidatud mudelitest jättis kõige parema mulje uusim püstolimudel P 2000, mis on sarnane P 10ga, kuid Saksa esindaja väitel mõningaste kosmeetiliste uuendustega ja veidi parema välisilmega (nagu ka USP ja P 10).

Tutvustan lühidalt P 2000. Salvemahtuvus on 13 padrunit. Salvevahetus ja kelguriiv asetsevad mõlemal küljel. Analoogselt Walteriga on vahetatavad käepideme tagaosad. Püstolit on võimalik tellida kaitseriiviga või ilma. Huvitav on see, et kui P 10-l on püstoli kuke vinnastusest vabastamise hoob püstoli vasakul küljel, siis P 2000-l on ühe variandina sama klahv kuke kõrval kelgu tagaseinas. Võimalik on kõiki püstoleid tellida ka nii, et kaitseriivi hoob töötab nii kaitseriivina kui ka kuke vinnast vabastamise hoovana, st ühte asendisse vajutades saab püstolit kaitseriivistada ning hooba edasi vajutades vajaduse korral vabastada kuke ohutult vinnastusest. Püstol on väga kompaktn.

Üllatusvõit Walterile

Konkursi võitis väikese üllatusena Walter Sig PRO ees. Otsustavaks sai Walteri märksa soodsam hinnapakkumine ning spetsialistide piisavalt kõrge hinnang püstolile P 99.

Kokkuvõtteks võib öelda, et uued pakutavad politsei teenistuspüstolid lähivad tänu kergetele, kuid ülitugevate polümeeride kasutamisele aina kergemaks ja käsitsemise mugavamaks. Mõõdule kuuluvad need enamasti pigem keskmiste või nn *compact*-püstolite klassi. Suured baasmudelid jäävad rohkem politsei taktikalistele eriüksustele ja militaariüksustele. Samas on salvemahtuvus ka *compact*-püstolitel piisavalt suur – 13–15 padrunit.

Püstolid muutuvad ka üha n-õ individuaalsemaks, käepideme suurust saab tänu vahetatavatele käepidemeosadele paremini sobitada kämbla suurusega, salvevahetuse ja kelguriivi hoovad asetsevad üldjuhul mõlemal poolel, mis võimaldab käsitseda relva ühtemoodi mugavalt nii parema kui ka vasaku käega. Peaaegu kõigile uutele mudelitele saab raamile kiiresti kinnitada lambi või laseri. Paljud relvatootjad on loobunud välistest kaitseriividest. Tugeva konkurentsi tõttu turul on püstolite hinnatasegi üsna soodne, mis annab ka politseile hea võimaluse uusi teenistuspüstoleid hankides valida pakutavate seast välja kvaliteedi, töökindluse ja vastupidavuse poolest parim püstol.

◀ Taksojuhi auto Mercedes-Benz, mille uksel on näha kaks tulistatud kuulidest tekkinud muhku.

Taksojuhi tapmise katse Jõgeval

1997. aasta 20. jaanuari õhtul laekus Jõgeva politsei korrapiidajale teade, et AS Avaksi valvuri juurde Jõgeval Turu tänaval tuli verine mees, kes väitis, et ta on taksojuht Tartust ja teda oli hetk tagasi tulistatud.

Liina Pissarev

Jõgeva politseijaoskonna pressiesindaja

Valvur kutsus kiirabi ja informeeris juhtunust politseikorrapiidajat, kes saatis kohe sündmuskohale patrulli, kriminaalpolitseinikud, konstaablid ja eksperdid. Sündmuskoht asus Jõgeva linna ja valla piiril suurte tootmishoonete kõrval üsna kõrvalises kohas. Sündmuskohalt leiti avatud juhiuksega takso Mercedes, mille häiresignalisatsioon töötas; auto kõrval maas oli verd. Takso ukseks oli näha kaks kuulijälge. Mercedese juurest valvurimajani mitme meetri kaugusel viis jälgede ja vereplekkide rida. Üle põllu suundusid metsa poole ühed jalajäljed.

Kohe asuti üle kuulama politsei kutsunud valvurit ning fikseerima sündmuskohta. Politseikoer võttis jälje üles, aga Jõgeva-Tartu maanteel jäljed katkesid. Et oli juba pime, jätkati sündmuskoha fikseerimist ja jälgede kogumist järgmisel päeval. Taksojuht viidi kriitilises seisundis Jõgeva haiglasse ning sealt edasi Tartusse Maarjamõisa haigla intensiivraviosakonda. Üks kuul oli läbinud käsivarre, teine keha. Politseil lubati temaga haiglas vestelda viis minutit, mille jooksul olulist infot kannatanult ei saadud.

Taksojuhilt saamata jäänud info pidurdas uurimist tugevalt. Kriminaalpolitseinikel tekkis tollase vaneminspektori Rauno Väsaste juhtimisel mitu võimalikku versiooni kuriteo kohta. Üks esimesi versioone oli, et klient soovis taksost väljuda ilma arvet maksmata või saada auto enda valdusse. See versioon seostus ka ainsa elumajaga, mis asus paarisaja meetri kaugusel laskmiskohast. Tegemist oli taluhoonega, kus eri

aegadel oli elanud tapmiskatse ajal juba vahi all olev tuntud n-ö kantpea Robert Pohlak.

Ühe versioonina asus kriminaalpolitsei kontrollima tulistamise võimalikku seost Robert Pohlakuga. Selleks käidi mõni päev pärast laskmist Tartu arestimajas Pohlakuga vestlemas, mis erist tulemust ei andnud. Uurijad rääkisid Tartus ka teiste taksojuhtidega, kes Jõgeva poole sõitnud reisijad olid näinud, kuid positiivset nihet uurimisse see ei toonud.

Esimesed niidiotsad

Esimene tõsisem edasimineku uurimises oli umbes nädal pärast tulistamist, kui saabus taksost leitud kuuli ballistilise ekspertiisi mitteametlik vastus. Ballistikaekspert edastas telefoni teel oma esialgse arvamuse, et taksojuhti tulistati vintraudsest tulirelvast täpsuspadrungiga ning leitud kuuli järgi otsustades oli selle otsa lihvitud. See andis olulise juhtlõnga edasiliikumiseks, sest tegemist ei olnud tavarelvaga, mis võis olla igal jahimehel. Kümnete inimestega vestlemise tulemusena sai uurimiserühm lõpuks infot, et mõni aeg tagasi oli Jõgeva tõsiste kurjategijate seas säärast relva nähtud. Võimalus nende ringkonda pääseda ja kedagi tunnistama panna tundus aga nullilähedane.

Salapärane tulirelv

Juhuslikult leiti seoses ühe teise kriminaalasjaga inimene, kes vihjas, et ta teab võimalikku kohta Jõgeva lähedal metsas, kus olevat samasugusest relvast tulistatud. Pikkade ja vaevarikaste otsingute tulemusena naeratas seekord kriminaalpolitseinikele õnn. Otsingute alguses üsna vähe tõenäolisena tundununa, õnnestus lõpuks metsas leida puu, millel oli kuuli sisenemisava sar-

▲ Kärbik, millest taksojuhti tulistati, koos ja seitsme padruni ning ühe kestaga.

► Suures plaanis muhud, mille tekitasid auto ukse sisse tulistatud kuulid.

nane vigastus. Puust õngitsesid politseinikud välja kuuli, mis saadeti ekspertiisi, kus selgus, et samast relvast pärit kuuliga oli tulistatud taksojuhti. Jätkates relvaliini kontrollimist, suudeti tuvastada 7–9 nii Jõgeva kui ka Tartu inimest, kelle käes oli otsitav relv mingil hetkel olnud ja kes olid selle edasi andnud – mõni oli sellega käinud salaküttimas, teine harjutanud tulistamist. Viimase lülina oli nimetatud relv jõudnud juba sel ajal vanglas autoriteeti võitnud Robert Pohlaku poolvenna kätte.

“Pidasime Pohlaku poolvenna kinni ja väga pikkade vestluste tulemusena selgus, et Robert Pohlak oli talle vanglast helistanud ja öelnud, et tema juurde tuleb üks inimene, kes veidi aega elab tema juures, ja siis viigu ta see ühele aadressile ning andku talle seal relv,” tutvustas Rauno Vösaste olulist uurimisetappi. Milleks seda vaja teha oli, seda poolvend ei teadnud. Küll kirjeldas ta aga kriminaalpolitseile tema juurde tulnud meest, kes osaliselt langes kokku robotfotoga. Poolvend teadis vaid selle mehe eesnime – Remo. Nüüd asus Jõgeva politsei koostöös Tartu mõrvarühmaga otsima Remot. Remosid oli päris palju, aga ükski ei sobinud, seega oli tegemist väljamõeldisega ja politsei oli taas lõhkise küna ees. Relva tolle hetke asukohast polnud aimu, selge oli ka see, et kirjelduste järgi väidetav tulistaja ja taksos istunud isik ei olnud kindlasti Jõgeva elanik.

Niisiis oli vaja lahendada mõistatus, kuidas sattus relv seni tundmatu inimese kätte. Siis said aga uurijad põhjalikult ja pikalt üle kuulata juhtunust taastunud taksojuhi. Selgus, et Tartus sõitis ta kliendiga läbi kaks aadressi. Tiigi tänaval asunud reisibüroos käis klient sees ja selgitas pärast taksojuhile, et tunneb hästi büroo juhatajat. Väike-Tähe tänava majas käis mees samuti ning

väitis pärast, et tuttavaid ei olnud kodus. Politsei kontrollis neid aadresse ja tegi kindlaks, et kummalgi aadressil ei olnud juhtunuga seost.

Siis meenus aga Robert Pohlaku poolvennale järjekordse vestluse ajal, et Pohlak oli talle helistades maininud, et see mees on äsja vanglast vabanenud. Kuna tulistaja kohta oli olemas küllaltki täpne isikukirjeldus (tol ajal elektroonilisi andmebaase ei olnud, samuti polnud teada, mis vanglast mees oli vabanenud), siis saadeti politseinikud igasse vanglasse vabanenute pilte vaatama.

Kahtlusalune tuvastatud

Keskvangla inimestega vesteldes ja koostöös Tartu mõrvarühmaga jäi lõpuks sõelale Kalle Pork (snd 1973). Suudeti tõestada tema tutvus Robert Pohlakuga, ta sobis välimuselt ja oli ka paar kuud tagasi vabanenud. K. Porgist ei olnud aga vanglasse ühtki kontakti maha jäänud. Tal oli sissekirjutus Rakveres Veski tänaval, kuid seal ei teadnud temast keegi midagi. Selleks ajaks oldi 90% veendunud, et Kalle Pork oli tulistaja, kuid mingit pidepunkti ei olnud.

Kätte oli jõudnud märts, neli-viis politseiniku tegeles üle kuu aja iga päev selle kriminaalasjaga. Pilte saadeti tol ajal faksi teel ja nende kvaliteet jättis soovida, kasutati teletaipe. Ka DNAd sel ajal sündmuskohal ei võetud. Kalle Porgi tagaotsimisest informeeriti kõiki politseiasutusi ja vanglametnikke. Kogu energia kulus nüüd Porgi otsimisele, kuid kõikvõimalikud sidemed ja aadressid kriminaalpolitseid kuhugi välja ei viinud. Koostöös Narva kolleegidega ei suudetud tuvastada ka mehe väidetavaid Narva sidemeid.

Juhuslik tabamine

6. märtsil 1997. aastal nägi Tallinna Keskvangla

◄ Taksojuhi riided, mis olid tal seljas tapmiskatse ajal 20. jaanuaril 1997. aastal.

ametnik juhuslikult Kalle Porki Balti jaamas ja pidas ta kohe kinni. Robotfoto järgi otsiti tugevate prillide, vuntside ja habemega meest, Pork oli aga habeme ja vuntsid maha ajanud. Politsei sai kinnipidamisteate umbes üheksa paiku öhtul, mispeale kihutati kohale ja Balti jaamas asuvast politseipunktist paigutati K. Pork politseiautosse. Autos alanud vestluse ajal tunnistas mees kohe üles taksojuhi tapmise katse. 7. märtsil võeti Kalle Pork kohtu loal vahi alla.

Kalle Porgi enda selgituse kohaselt sai sündmuste jada alguse vanglast, kus ta töötas karistuse kandmise ajal söögijagajana ning tutvus Robert Pohlakuga, kellel oli vanglas suur autoriteet. Pohlak, teades, et Pork varsti vabaneb, soovitas tal minna Tartusse väidetavalt Pohlaku majal silma peal hoidma, et seal kõik korras oleks. Enne Tartusse minekut pidi aga Pork Jõgevalt Pohlaku poolvenna Riho Lassi käest relva saama.

Pork tegigi nii, võttis optilise sihikuga vintpüüsi, saagis Riho korteris relva toru ja kaba lühemaks ning lihvis padruneid, mida ekspertide sõnul tehakse selleks, et kuul objekti tabades puruneks ja suuremaid vigastusi põhjustaks. Ta suundus Pohlaku majja, kuid kohalikud n-õ kantpead peksid ta sealt kohe välja, kuna selgus, et paraku arvas ainult Pohlak, et nimetatud maja talle kuulub.

Tulistamine hetke ajal

Mees hulkus sihitult Tartus ringi, kuhugi minna tal ei olnud. Siis võttiski ta Jõgevale sõitmiseks takso. Et Kalle Porgil raha polnud, kavatses ta Jõgeval taksojuhile n-õ külma arve teha. Tiigi ja Väike-Kaare aadressi sõitis ta läbi sihilikult, et taksojuhis segadust tekitada. Pärast seda laskis ta end sõidutada Pohlaku maamajja lootuses saada ulualust, kuid majas tulesid ei põlenud

ning ta käskis taksojuhil sõita Jõgeva kesklinna. Vahepeal pakkus ta oma relva ka taksojuhile müüa, lootes selle eest sõiduraha saada, kuid tehing ei õnnestunud. Taksojuht oli muutunud veidi rahutuks ja hakanud autot tagurdama, et ümber pöörata, kui Pork teda tulistas.

Pärast tulistamist jooksis Pork paanikas üle põllu metsa ja jõudis välja Siimustisse, mis on 5–6 kilomeetri kaugusel laskmiskohast, peitis relva metsa ning kõndis Jõgevale Robert Pohlaku poolvenna Riho korterisse. Riho sõnul ilmus Pork tema ukse taha endast väljas ja värisedes, kuid midagi ei täpsustanud. Sealsamas ajas Pork habeme maha. Koos töid mehed relva järgmisel öhtul metsast ära. Seejärel läks Pork Narva. Vangla tavade järgi kannavad vabaduses viibivad kurjategijad äsja vanglast välja saanud isiku eest hoolt, kuid seda vaid juhul, kui viimane “endast ka midagi kujutab”, st on olnud vanglas lugupeetud positsioonil. Paraku Pork seda ei olnud ning pärast mõnd päeva Narvas redutamist suundus ta edasi Tallinna, elades seal hulkurielu. Relva müüs Pork 350 krooni eest Balti jaama turul maha ühele lihunikule, kes tunnistas ostu, kuid oli relva edasi müünud Kabala valda Järva-maal. Sealt saadi relv lõpuks ka kätte.

Kriminaalpolitseiniku sisetunne

Selle kuriteo avastamises oli oma osa kriminaalpolitsei järjepideval tööol, õnnel ja politseinike sisetundel. „See oli krimkamehe sisetunnetus, mis ütles, et Pohlaku talu juures olev tee ei vii kuhugi. Talu on omaette ja keegi ei oskagi sinna sõita, tulistamine aga toimus ning siin peab olema mingi seos,” rääkis Rauno Vösaste. Pohlak ja Vösaste vestlesid Tartus laguneva arestimaja pööningul, teades teineteist varasemast kui kurjategija ja politseinik.

„Rääkisin Pohlakule jutu ära ja siis ta nähvas, et kus mu mõistus on, et tulen sellist asja tema käest küsima; isegi kui ta teaks, ta ju ei ütleks. Oma sellise käitumise ja jutuga, mille vältel ta täpsustas ka mingeid detaile, tekitas ta minus ikkagi kindluse, et tal on selle asjaga mingi seos. Kalle Pork ei olnud oma loomult tapja, pigem tahtis ta olla kõva mees. Ta elas ise tulistamist raskelt üle ja sellest ka kiire ülestunnistus,” rääkis Vösaste.

Jõgeva maakohtu otsusega määrati 19. novembril 1997. aastal Kalle Porgile kriminaalkodeksi § 101 p 1 ja § 15 lg 2 alusel 11 aastat 7 kuud 19 päeva vanglakaristust. Veel karistati teda varguste ja ebaseadusliku relva hoidmise eest. Varem oli Kalle Pork kolm-neli korda varguste eest karistatud ning ta oli vabanenud vanglast 25. novembril 1996. aastal. Praegu juhib Kalle Pork Murru vanglas vangide teatritruppi.

Verekoer Justine tunnistati eelmise aasta parimaks narkoeraks. Temale oli see juba viies kord atesteerimisel osaleda.

Narkoerad eksamil

Üle pika aja särab juba varahommikuses taevas ilus suvine päike. Kui iga teine meist tunneks sellest vaid rõõmu ja hakkaks aegsasti randaminekuks ettevalmistusi tegema, siis Tallinnas Kalmistu 11 hoovis seisva kaheksa koerajuhi nägudest võib välja lugeda pigem rahutust.

Melli Rüga
toimetaja

Ja on ka põhjust. Just täna pannakse proovile nende endi ja nende hoolealuste aasta aega kestnud töö viljad. Kord aastas toimuv narkoerote atesteerimine on justkui koolieksam pärast pikka õpiperioodi ning selle ettevalmistamiseks on nii koerajuht kui ka koer enne tublisti vaeva näinud. Tänapäevaste eksamitegijate seas on nii neid, kelle jaoks on tegu esimese atesteerimisega, kui ka neid, kes on juba aastaid sama asja ikka ja jälle läbi teinud.

Kõigepealt kogunetakse klassiruumi, kus atesteerimise korraldaja ning ühtlasi komisjoni liige, Julgestuspolitsei kriminaalkünoloogia talituse juhtivpetsialist Tarmo Trepp selgitab koerajuhtidele päevakava. Tahvlile ilmuvad joonised kolmest ühesuurusest maa-alast. Igale maatükile on peidetud kolm erinevat narkootikumi ning koerajuhil ja koeral on aega täpselt 20 minutit, et kõik kolm peidikut üles otsida.

Kui järjekord on loosiga kindlaks tehtud, minnaksegi üheskoos lähedal asuvasse Nõmme männimetsa maa-alasid märgistama. Koerad jäävad seekord veel koju. Tarmo tuleb majast välja viimasena, ühes käes kohver, mille sarnast võime näha Ameerika märulifilmides, kus kurjategijatele tuleb üle anda mõned miljonid dollarid lunaraha. Teises käes aga Citymarketi kollane sangadega kilekott, paariliitristed marineeritud kurgi purgid sees kõlisesemas.

Kolm ühesuurust maa-ala

Kohale jõudnud, jagab Tarmo kiirelt koerajuhtidele paberrätikute rullid ning 50 sammu kaupa on peagi kolm ühesuurust maa-ala märgistatud. Nüüd palub Tarmo veel kõigil maatükid edasitagasi läbi jalutada, et sinna jääks võimalikult palju erinevaid lõhnu. See, mis nüüd edasi toimuma hakkab, peab koerajuhtidelegi saladuseks jääma.

Kui nende väike sinivalge buss käänaku taha on kadunud, avab Tarmo kõigepealt metallkohveri, kus on paar uhiuusi kummikindaid, pintsetid ja pakikesed erinevate narkootiliste ainetega. Kui kindad korralikult käes, on aeg asuda kurgipurkide kallale. Selgub, et tegu ei ole mitte tavaliste tilli ja marinaadi järele lõhnavate purkidega, vaid need on uhiuued otse tehases hangitud, et vältida igasugust segavat lõhna. Samal põhjusel kasutab Tarmo ka kummikindaid, sest väiksegi muu lõhn kui narkootikumi oma võib koera segadusse viia.

Igasse purki läheb kolm kitsa suuga plastkonteinerit, mille avaus on küll piisavalt suur, et eritada lõhna, kuid parasjagu kitsas, et koera nina sinna sisse mahuks ning tal puuduks võimalus narkootilist ainet kätte saada. Tänapäevased ained on kokaiin, heroiin ja metamfetamiin. Kolm erinevat purki on aga sellepärast, et ained omavahel segamini ei läheks. Nüüd tuleb need konteinerid veel kolmele maatükile osavalt ära peita. Et ei tekiks olukorda, kus pärast ei leia peitja ise ka enam peidikuid üles, katsub Tarmo kasutada võimalikult palju looduslikke märgiseid. Murdu- ja puud, puuseened, kännujuurikad – kõik need

Teenistuskooerte kasvatamisega üle kümne aasta tegelenud Tarmo Trepp peidab narkootikumid sambla sisse.

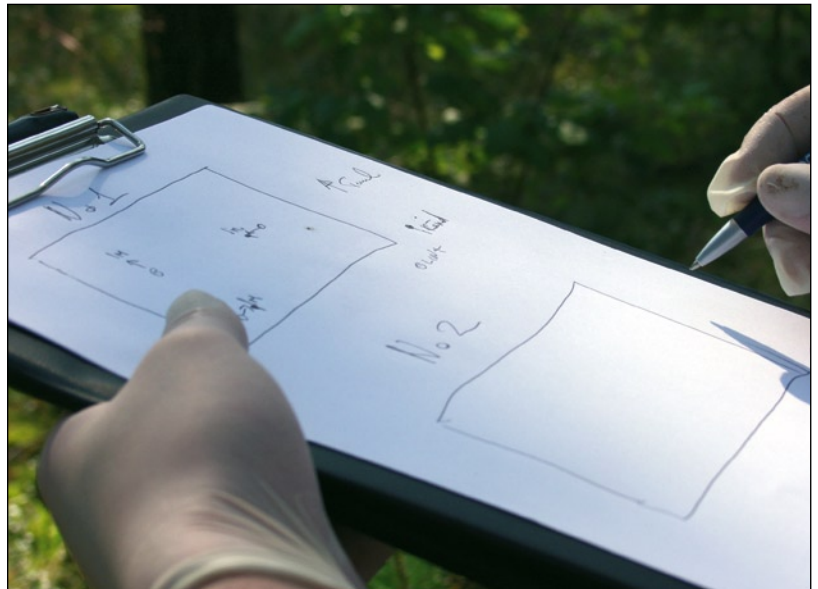
sobivad suurepäraselt. Nii lähebki üks konteiner ühe sammu võrra lõuna poole vanast sammaldunud kännust, teine leiab koha murdunud kuusest paar sammu põhja poole ja kolmanda pistab Tarmo suure halli kivi lähedusse. Et asi ikka päris kindel oleks ning kohtunikel kergem koera ja koerajuhi tööd hinnata, joonistab Tarmo kõigi maatükkide kohta väikesed kaardid, kus on peal peidikute asukohad ning tuule suund. Ka see on hindamise juures üks oluline komponent.

Kui viis konteinerit on just sambla sisse pistetud, märkame põõsastikus üht varajast marjulist, kes marju noppides on ühele peidikule juba kahtlaselt lähedale jõudnud. Võtan fotoaparaadi välja ja teen temast paar kiiret fotot. Tädi ke on veidi hämmeldunud, vaatab veel kahjutundega kõiki neid magusaid suuri maasikaid, mis just kokaiini peidupaiga juures kasvavad, ja kaob siis sahinale tagasi põõsastikku.

Nii, nüüd, kus kogu metsaalune on narkootikumide täis tipitud, jääb üle veel paar tundi oodata, kuni lõhn ümbrusesse imendub ja peidukoht narko koera testimiseks sobivaks muutub. Jääme valvesse, sest kujutan juba vaimusilmas üpris selgelt ette selle seenelise või marjulise nägu, kui kahtlane konteiner kahtlase valge pulbriga järsku ta puravike vahele satuks. Siiani on aga kõik vaikne. Korraaks vilksatab küll puude vahel üks suur valge koer, nuusib natuke ümbrust, kuid otsustab siis tagasi peremehe juurde minna. Natukese aja pärast mööduvad meist ratastega mõned terveysportlased ja paar seenelist kaugemal, kuid narkootikumid ohus ei ole.

Võistlustules 9 koera

Kohale jõuavad kerajuhid koos koertega ning ülejäänud kaks kohtunikku. Üha soojem ilm on silmanähtavalt ka koertele väsitav. Suur joogiveetünn väheneb jõudsalt ning koerad otsivad põõsastest varju.

1. Reks

Esimesena läheb rajale Lõuna prefektuuri koerajuht Hillar Heil koos oma tõeliselt majesteetliku Saksa lambakoera Reksiga. Kohtunikud hakkavad kohe usinalt märkmeid tegema – kes joonistab endale koera ja koerajuhi liikumise trajektoori, kes paneb kogu tegevuse kirja märksõnadena. Hinnata tuleb nii koera püsivust ja oskust peidikuid üles leida kui ka koerajuhi oskust koera õigele poole suunata. Vaadatakse sedagi, kuidas koer käsklustele reageerib ning kui hästi laabub kahe sõbra koostöö. Selliste katsete ajal saab selgeks, kes keda juhib ja kuidas oskab koerajuht oma koera „lugeda”. Et aeg on piiratud ning ilm kuum, on äärmiselt oluline, et koer ei teeks üleliigset tööd ning samas suudaks kogu territooriumi siiski hoolikalt üle nuusutada.

Puu puu haaval ja põõsast põõsasse otsib

Et kohtunikel oleks koera tegevust kergem jälgida, märgitakse üles peidikute asukohad ja tuule suund.

Selle aasta parim narkokoer Bonny ei lasknud ennast kuumast suveilmast häirida ning nuusutas kogu maa-ala kiirelt ja hoolikalt läbi.

Esimesena astus eksamirajale Saksa lambakoer Reks. Tema oli ka see, kes päikese käes põõnutava rästiku minema peletas.

Reks, nina maas, peidetud konteinereid. Kui lõpuni on aega veel 5 minutit, nõuab pikakarvaline Reks juua ja ega Hillargi veest ära ütle. Viis minutit veel ja edasine eksamitulemus jääb juba kohtunike otsustada.

Hillar ütleb, et nägi ühe suure kännu kõrval pirakat rästikut ning palju ei puudunud, kui Reks oleks nina ussiga kokku pannud. Üheskoos minnakse, haruline tokk käes, ussijahile, kuid viimane on selleks ajaks juba ammu veidi rahulikumasse kohta üle kolinud. Hillar kurdab, et koera jaoks oli ilm siiski liiga palav ning kuumaga hakkab koer nina asemel suu kaudu haistma, mis teeb lõhnade tundmise raskemaks. Samuti teab Hillar kinnitada, et kui peremehel on närv sees, kandub see ka automaatselt üle koerale. Kuid kas asi ka vastupidi toimib, selles pole mehed enam nii kindlad.

2. Zenni

Reksi vahetab nüüd juba uuel maa-alal välja Lõuna politseiprefektuuri koerajuht Aleksander Romanenko oma mustast Labradori retriiverist Zenniga. Tegu on selle atesteerimise ühe parima paariga. Rahulikult ja süsteemselt käiakse kogu maa-ala läbi. Kui peidik käes, ei hakka koer kraapima, vaid paneb rahulikult käpa peale ja ootab,

millal peremees kohtunikele leiust teada annab. Kohtunikud teavad rääkida, et ka Zenni teenistuskoeerast öde töötab eeskujulikult – hea lastetuba, mis muud.

3. Aramis

Järgmisena astub võistlustulle Lääne politseiprefektuuri koerajuht Julia Trofimova koos oma cockerspanjeli Aramisega. Väike rõõmsameelne kutsu siblib kõrges rohus nii, et ainult must sabaots siin-seal rohututtide vahel välgatab. Cockerspanjelid on narkokoertena hinnatud just oma kasvu ja terava haistmise tõttu. Suurt Saksa lambakoera ikka väiksesse Fiatti narkootikume otsima ei suru, spanjel pääseb aga igale poole ligi. Samas jälle, kui on tarvis üle nuusutada üles rivistatud kahtlusosalused, peaks väike spanjel üles hüppama, et lõhna haista, Saksa lambakoerale piisab aga lihtsalt oma suure koonu veidi kõrgemale tõstmisest, kui juba püksivärvli vahele ömmeldud pulbripakikesed käes on.

4. ja 5. Brita ja Bonny

Ida politseiprefektuuri koerajuht Paul Lek on seekord atesteerimisele toonud koguni kaks oma lemmikut – Saksa lambakoera Brita ning cockers-

Ida politseiprefektuuri koerajuht Paul Lek pärast pingelist atesteerimispäeva oma sõbra Britaga hinge tõmbamas.

panjeli Bonny. Bonny on tunnistanud kahel aastal Eesti parimaks narkoeraks. Mõlemad koerad paistavad silma oma põhjalikkusega. Vägisi kipub ajast puudu tulema ja kui vahepeal veel natuke vett võtta, on koertel päris tegu, te kogu piirkond korralikult läbi nuusutada.

6. Justine

Järgminegi võistleja on endale juba korralikult nime teinud. Põhja politseiprefektuuri koerajuht Natalja Mihhailova ja tema verekoer Justine tunnistati eelmisel aastal parimaks. Selle pruuni suurekõrvalise korraavalmi avastamiste arv teeb silmad ette enamikule tema kolleegidele. Ka sellelaadses atesteerimises ei ole neile midagi uut ega üllatavat, osaletakse juba viiendat korda.

7. Carma

Käes on päeva kõige palavam aeg, kui maa-ala asub kontrollima Ida politseiprefektuuri koerajuht Sergei Mets koos oma Saksa lambakoerast kaaslaste Carmaga. Koerad on silmanähtavalt kuumast häiritud. Joogipause tuleb tihedamini ette ning ka peidikute ülesleidmine muutub üha keerukamaks. Carma on sellegipoolest erk ning käib piirkonna kiiresti, kuid põhjalikult peremehe käskluste järgi läbi.

8. Morgan

Ligi 50 kilo kaaluv Saksa lambakoer Morgan koos oma peremehe, Lääne politseiprefektuuri koerajuhi Vahur Vösaga on tõeliselt esinduslik vaatepilt. Rahulikult ja kindlameelselt astuvad nad peidikute territooriumile ning käivad siksakis läbi kogu maa-ala. Morgan ei lähe peremehest sammugi kaugemale kui tarvis, endal samal ajal koon pidevalt maad ligi.

9. Stif

Kui kell hakkab juba õhtutunde näitama, on rajal käimata veel Ida politseiprefektuuri koerajuht Ruslan Požarnikov koos oma cockerspanjeli Stifiga. Stif ei lase ennast aga sellest faktist sugugi häirida, näidates kogu oma olekuga – *last but not least*. Jällegi näevad kohtunikud vaid välvukat saabaotsa kõrges rohus ning Stif käib 50 x 50 meetrit maatüki läbi isegi kiiremini kui 20 minutiga.

Koerad on järjest juba koju läinud. Tarmo paneb kummikindad uuesti kätte ja läheb oma peidikuid üles võtma. Mõni konteiner on sambla seest suisa välja kratsitud, mõni aga täpselt nii, nagu polekski üheksa koera selle juures käinud. Vähemalt üks neljast katsest on selleks aastaks läbitud, ees ootavad veel narkootiliste ainete otsimine hoonetest, sõidukitest ja pagasist.

Ajakirjandus –

“Ei kommenteeri”, “hetkel pole võimalik midagi lisada”, “uurimine selgitab” – neid lauseid kuuldes tekib ilmselt igas ajakirjanikus soov kõik uurijad korraga meediakoolitusele saata ja selgitada neile ajakirjanduse kui avalikkuse teavitaja olulist rolli.

Madis Tilga

Põhja Politseiprefektuuri vanempresiesindaja

Õnneks on märgata, et politseiametnike põhjenamatut kidakeelsust on tublisti vähemaks jäänud ning enamjaolt sõandatakse ajakirjanikule selgitada, mis ja miks siis tegelikult toimus. Seda muidugi sinnamaani, kuhu seadus ja muud menetlustoiminguid reguleerivad õigusaktid lubavad. Mis seal salata, sageli ei saagi uurimise huvides teatud sündmustest rääkida, kuid sel juhul tuleks ka see napp sõnum mõne mõistetava põhjendusega ajakirjanikule edasi öelda.

Küll vähene, aga info on seegi (näiteks annab signaali, et tegemist on tähtsa ja põneva asjaga), et mingist juurdlusest lähemalt rääkida ei saa. Täiesti õigustatult on ajakirjanik pahane, kui isegi seda talle öelda ei suvatseta ning telefonitoru hargile asetatakse või keeldutakse telekaamera ees neid sõnu lausumast. Kaaluda tasuks ka seda, et täpsustada, mida mõeldakse uurimise huvide all.

Erinevad huvid

Hiljutisest sotsiaalajaloolisest krumbist, et ajakirjanik takistab oma öela torkimisega asjade edukat kulgu, on üle saadud. Valdavalt mõistetakse, et ajakirjanik on oma rolli täitev institutsioon ning saab ühiskonnaasjade korraldamisel olla hea partner. Politsei seisukohalt mõjutab meedias avaldatu politseinike igapäevatööd kolmel viisil: toetab, takistab või ei oma see mingit tähendust.

Ometi tuleb teadvustada, et kuigi nii politsei kui ka meediatöö üks olulisi vahendeid on informatsioon, kasutavad need kaks instantsi seda diametraalselt erinevalt. Esimene peab infot töötlema nii, et teised (loe: kriminogeenne element) sellest teada ei saaks või ei aimaks, kustkohast see info pärit on. Meedia rõhub aga teadupoollest sellele, et info võimalikult kiiresti ja paljudele edastada, rõhutades seejuures ka enda autorlust.

Head tava toetab seadus – kui kedagi ei ole kohtus süüdi mõistetud, ei saa temast ka hukkamõistval moel kirjutada. Paratamatult kipuvad mõned lehelugude pealkirjad olema ette süüdimõistvad. Uurimisele ja süüdistuse kaitsmisele kohtus võib selline lehes ilmunud eelinfo teha

politseitöö sõber või vaenlane?

karuteene. Ka uurija töö muutub keerulisemaks, sest avalikkuse tähelepanu tõttu ilmneb kõrvalisi, nn libatõendeid, mis paisutavad uurimise suuremaks ning koormavad uurijat ebaoluliste faktidega.

Ka kurjategija loeb lehti

Uurimise Achilleuse kannaks võib saada meedia info uurimise käekäigu kohta. 2001. aastal pressisid kaks kurjategijat kannatanult välja suurema summa raha. Politseil õnnestus üks kurjategijatest kinni pidada. Samal ajal, kui valmistati ette teise isiku kinnipidamist, üllitas meedia loo sellest, et üks kurjategijatest on kinni võetud. Iseenesest meeldiv uudis. Ent teine mees, saanud teada oma kaaslaste saatusest, põgenes Vene- maale.

Sama kehtib ka kuritegude kirjelduse ja avastamise meetodite kohta. Kõigest pole võimalik rääkida, sest ajalehe kaudu saaksid väärtuslikku infot ka kurjategijad. Kõige valgustkartvam ning samas ka kõige salapärasem ja huvipakkuvam osa on just avastamise anatoomia, kuid sellest rääkimine annab trumbid kurjategijate kätte.

Isegi sündmuspaiga pealtnäha kiretu, kuid detailne kirjeldus, mis satub leheveergudele, võib otustavalt mõjutada järgmiste kuritegude käekirja selles suunas, et neid keerulisem avastada oleks. See tõik aga jääbki sageli üksnes uurimisorgani- te mureks ning sulesepad pühenduvad täienisti loo uudisväärtusele ja loetavusele ega vae kuigi- võrd selle loo laiemat mõju. See oleks sama kui arvata, et tehes vaatlust kellegi käitumisest tema magamistoas, ei mõjuta me oma juuresolekuga tema käitumist.

Igal artiklil suur kaal

Eelneva kinnituseks on kasvõi see delikaatne juhtum. Üldsus sai teada Rein Helme surmast. Järgmistel nädalatel omandas see märkimis- väärse osa kõigi kolme suurema päevalehe trükipinnast. Ajakirjanikud olid teinud tõsis- tööd – konsulteerinud mitme allikaga, loonud hüpoteese ja teinud järeldusi. Ajakirjanduse vahendusel loodi mulje salapärasest kuritööst. Õnnetusjuhtumi üle, mis alguses esmase tõenä- olise versioonina välja käidi, ei soovinud keegi pikemalt spekulierida.

Ühest küljest on ajakirjaniku missioon taas täi- detud – avalikkus saab teada, millised arvamused juhtumi kohta on liikvel. Järgmine päev ja uus ajakirjanik lisavad mosaiiki pidevalt uusi kil- de, kuid mosaiigi muster saab kole kirju ja eba- korrapärane. Hukku omaksed ei tea enam, keda uskuda, kellega nemad peaksid rääkima, millele toetuma. Kas tõesti on ehk uurija oma tööd pealiskaudselt teinud või on ajakirjandus ehitanud Paabeli torni, kus keegi üksteisest päris täpselt aru ei saa? Tekib närviline segadus.

Uurimine venib pikemaks, sest rahutute omas- tega on raskem suhelda ning pidevalt tekib (mee- dia loodud tõenditele toetuvaid) tunnistajaid, keda tuleb üle kuulata, ent kelle info väärtus on uurimise seisukohalt olematu. Omaksed soovi- tavad politseil meedia vastutusele võtta. Meedia on kannatamatu – miks ei ole juba teada, mis juhtus. Ajakirjanik põrgatab hukku lähedaste süüdistused politseile, et viimane ei anna piisa- valt infot ning seda tuleb mujalt hankida. Kok- kuvõttes konstrueeritakse moonutatud avalik arusaam uurimise käigust ja juhtumi tegelikest põhjustest.

Alustalaks on usaldus

Siit lähtubki üldisem küsimus usaldusest aja- kirjaniku ja politseiniku vahel. Küsimus sellest, milline on kummagi poole tööeetika. Kui ajakir- janik vahendab iga teada saadud fakti laiemale ringkonnale, ise seejuures kaalumata selle teabe mõju protsessidele ühiskonnas, siis ei saa olla juttu usaldusest. Ajakirjandus näib sellisel juhul pigem institutsionaliseeritud kuulujutulevitajana. Piir ajakirjanikule antava taustinformatsiooni ja avalikkusele mõeldud sõnumi vahel on pidevas liikumises ning selle dünaamika ulatuses pea- vad kaks inimest (politseinik ja ajakirjanik) omavahel kokku leppima. Kõnekas on siinjuu- res fakt, et Ameerika Ühend- riikides keelatakse vandekohtunikele teatud protsessidel ligipääs massikommunikatsi- oonivahenditele. Sealt saabuv info võib olla tendentslik ning mõjutada vandekohtunikke.

Hea näide meedia ja politsei koostöö kohta on võtta lähiaja- loost. Pirita metsas mõrvati sel kevadel eriti võikal moel inime- ne. Peamiselt ajakirjanduse ja raadio vahendusel jõudis see kuritegu inimeste teadvusse, mistõttu politsei sai arvestatavaid vihjeid, mis aitasid tapatöö lahendada.

Ajakirjanikest ja toimetajatest on suuresti abi olnud inimeste, sageli just kaduma läinud laste leidmisel. Suve alguses, kui Tallinnast leiti mõne aasta vanune tüdruk, oli abi just raadioteatest, mille peale reageeris tüdruku vanaema ja lapse- le järele tuli. Mõni kuu varem oli 6aastane laps Tallinnas kaduma läinud ning tänu ajakirjanike abiga massiliselt leitud infole ilmusid välja inimesed, kes midagi olid näinud.

Selge on see, et ajakirjandus on ja jääb. Kui- võrd tõene või väändunud on pilt sellest kõigile ebameeldivast elupoolest, sõltub aga suuresti juba politseinike ja ajakirjanike hoiakust ning eetikalävest.

Politsei seisukohalt mõjutab meedias avaldatu politseinike igapäevatööd kolmel viisil: toetab, takistab või ei oma see mingit tähendust.

Kuritegevust aitab ära hoida pidev töö riskirühmadega

Tänaseks on ilmselt kõigile selge, et kuritegevust ära hoida on märksa kergem ja kasulikum kui selle tagajärgedega võidelda. Tõhus preventiivtöö riskirühmadega eeldab aga, et juba iga konstaabel teab kuritegevuse ajendeid, põhjusi ja juuri.

Asko Toomsoo
Jurist, Ph.D.

Eelmise aasta kuriteostatistika põhjal panevad Eestis keskmiselt kõige rohkem kuritegusid toime 18–24aastased keskaridusega mehed, kuid süüdistuse saanute seas on ka kõrghariduse inimesi. Väiksem on kuritegude toimepanejate hulk alla 16aastaste ja üle 55aastaste hulgas.

Kuigi suurema osa kuritegudest panevad toime mehed, on igas ühiskonnas küllaltki suur arv naisi ja alaealisi, kes on kuritegelikule teele sattunud. Nii näiteks peavad kaubandustöötajad just alaealisi ja väikelapsi kauplustes peamiseks pliiatsite, pastakate, kompvekkide ja šokolaadi näppajateks.

Laste ja noorte näol on tegemist rühmaga, kes peaks esmajoones olema politsei huviorbiidis. On ju politsei üks tähtsamaid eesmärke hoida ära kurjategijate pealekasvu noorte hulgas. See nõuab aga väga pühendunud tegelemist alaealiste kasvatamise ja koolitamisega, et noored ei satuks kurjale teele. Ühtviisi oluline on püüda tõkestada nii vägivaldaga seotud kuritegevust, huligaansust, pere- ja koolivägivalda, materiaalselt kahju põhjustanud kui ka korruptsioonikuritegusid.

Kuritegevuse episoodid tuginevad kuritegevuse ajendeile, põhjustele ja juurtele. Ajendid tulevad instinktides; see on vaist, loomusund, pärilike närvimehhanismidega määratud keerukas käitumisvorm, mille peamised ajendid on organismi esimesed bioloogilised vajadused. Nii näiteks võib kriminogeenne instinkt esile kutsuda kuritegeliku ajendi.

Aastail 1996–1997 kõigis Eesti vanglates tehtud sotsioloogiline uuring näitas selgelt, et kuritegevuse põhjused on peidus hoopis sügavamal. Ühtekokku küsitleti ligi tuhandet kinnipeetavat.

Ajenditest tulenevad kuritegevuse põhjused olid naiste ja alaealiste puhul järgmised:

	kinnipeetavate arv
joobeseisund, soov muretseda alkohooljooke	20
ahvatlemine teiste poolt	17
uudishimu, seiklushimu	15
juhus	15
nõrk iseloom	10
soov muretseda teatavaid esemeid	8
vale kasvatus	8
kerge-meelsus, lapselik ulakus	7
halb eeskujuga ümbruskonnas	6

külm, ilmastikumuu-tused	6
kättemaks	5
halb eeskujuga perekonnas	4
tööpuudus	3
nälg	3
kodutus	2
teadlik kuritegevus	1

Mehi ajendas kuritegelikule teele:

	kinnipeetavate arv
joobeseisund, soov muretseda alkohooljooke	259
teiste isikute mõju	213
juhus	191
ahvatlemine teiste poolt	183
halb eeskujuga ümbruskonnas	182
nälg (tühi kõht)	155
soov muretseda teatavaid esemeid	153
vale kasvatus	148
massiline häda ja viletsus	142
tööpuudus	139
oskamatus sisustada vaba aega, igavus	116
halb eeskujuga perekonnas	104
uudishimu, seiklushimu	91
nõrk iseloom	87
valehäbi kaaslaste ees	81
kodu puudumine	74
kättemaks	69
puudus kuritegevusevastane selgitustöö	63
huvi autode vastu	61
kerge-meelsus, lapselik ulakus	58
halb eeskujuga õppeasutuses	50
vääriti mõistetav mehelikkus	47
mõnede raamatute ja filmide negatiivne mõju	44
halb eeskujuga töökohas	42
hulkurlus	38
teadlik kuritegevus	26
külm (ilmastikumuu-tused)	20

Töövaldkond enne vangistust:

	kinnipeetavate arv
tööstuses	2224
ehitusel	166
transpordis	129
põllumajanduses	123
kaubanduses	57
teeninduses	50
töötuid	47
kultuurivaldkonnas	12
haridusvaldkonnas	10
tervishoiuvaldkonnas	9

Kriminaalsuse geenid?

Kriminaalne aktiivsus on geenide kingitus ja kuritegevuse paratamatus ühiskonnas n-õ sünnist surmani. Kuritegevuse hällidena mõistame kodu, tänavat, kooli ja töökollektiivi. Kõigil neil on oma head, ent ka halvad küljed, mis jäävad külge nii lapsele kui ka täiskasvanule. Siit tulenevadki ku-

ritegevuse juured, mis seovad inimest kuritegevusega, kusjuures põhjused erinevad olenevalt kurjategija soost.

Naiste ja alaealiste kavandatud kuritegevuse juured on järgmised:

- koolist ärajäämine ja nn istumajäämine
- kasvatus ja preventiivtöö erinevus
- kriminogeensus (sünnipärane kalduvus kuritegevusele)
- geograafilised erinevused
- vanemate halb eeskuju
- isa negatiivne roll peres
- ema negatiivne roll peres
- teiste isikute halb eeskuju
- massiline tööpuudus
- agressiivsus, väärastunud enesehinnang
- kuritegevuses on täielikult süüdi alkoholjookide pruukimine
- kättemaks solvamise eest
- halb täiskasvanutepoolne kohtlemine lapseas

Meeste puhul lisanduvad kavandatud kuritegevuse juurtele veel

- raha puudumine
- isa puudumine, ema juures käis tihti võõraid mehi
- ei õõbinud kodus, vanemaid ei huvitanud lapse käekäik
- ilma vanemateta kasvamine, heidikutest lapsed
- terviseseisundi tõttu hüljatusetunne
- ei armasta kohalpäsimist, alkoholi mõju
- narkomaania

Seega on eespool kokku loetletud 20 kuritegevuse juurt, mis võivad põhjustada kuritegevuse sündi ja selle arengut juba lapseast alates. Ei ole oluline, mis regioonis inimene paikneb, kas Tallinnas, Virus või Võrus, kuritegevuse ajendid, põhjused ja juured saadavad teda kõikjal. Ja kui

inimesel on kalduvus kuritegevusele, siis suure tõenäosusega ta sellele teele ka varem või hiljem satub.

Kuritegevuse preventsiioon on politseitöö üks olulisemaid tahke. Lisaks politseile on siin oma osa ka lastevanematel, töökohal, valitsusel, kirikul ja igal üksikisikul. See on pikk ja keeruline võitlus, mis nõuab teadmisi ja oskusi. Alustada tuleks koolidest ning lastevanematest. Minu arvates võiks näiteks 5.–6. klassi õpilastele korraldada vanemate nõusolekul usuõpetuse tunde. Samuti tuleks pidada vastavateemalisi loenguid nii lastele kui ka lastevanematele kõigis Eesti piirkondades. Seda võiks teha klassiõpetaja nii klassijuhatajatunnis kui ka noorsoopolitsei töötaja regulaarselt oma piirkonna koolides.

Noortele rohkem tegevust

Kuritegevust ei ole võimalik küll kaotada, kuid seda saab vähendada. Sellele peab aga kaasa aitama kogu riik. Politsei üksi jääb siin hüüdjaks hääleks kõrbes. Noorte kasvatajaks ei tohi olla mitte tänav, vaid see töö peab lasuma kõigi lastevanemate ja kogu riigi õlul. Jutt on ennekõike noorte vaba aja mõistlikust kasutamisest. Koolides, kus on võimlad ja spordiväljakud, peaksid need olema noortele avatud ka pärast õppetunde. Linn ja linnaosavalitsused peaksid aitama rajada ning üleval pidada noortemaju ja -keskusi ning uusi spordiväljakuid. Võimalusi on palju, tuleb vaid osata neid ühise eesmärgi kasuks rakendada.

Võiks luua ka ühiskondliku korralvalve 20–40aastastest meestest, kes käiksid koos politseiga paaril korral kuus oma piirkonnas patrullimas. Nii tegutsedes võib loota, et töö riskirühmadega ühel päeval ka vilja hakkab kandma.

Kui noorte vaba aeg organiseerimata jätta, leiavad nad ise sellele väljundi. Just grafitikunstnikud kuuluvad tihti peale riskirühma.

Foto: Melli Rüga

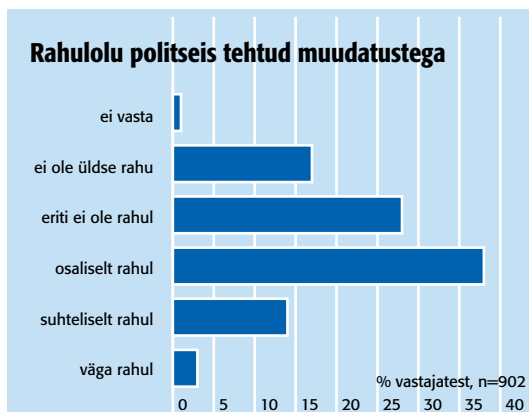
Sisekommunikatsiooni uuring tõi esile politsei tänased valupunktid

Kogu Eesti politseid hõlmanud organisatsiooni sisekommunikatsiooni uuring tõi esile mitmeid kitsaskohti politsei igapäevategevuses ning hulgaliselt probleeme seoses politseisüsteemis lähiaastatel toimunud muutustega.

Kaja Tampere
Tartu Ülikooli
sotsiaalteaduskonna
ajakirjanduse ja
kommunikatsiooni
osakonna õppejõud

Põhiliseks probleemiks tunnistasid politseinikud äärmiselt kasinat palka, mis ei võimalda end riigiteenistujana väärikalt tunda, ning organisatsioonisisest suurt stressi ja väsimust pidevast reformimisest. Märgiti, et

- muutused toimusid liiga kiiresti;
- info liikumine oli puudulik;
- inimestele ei selgitatud asju piisava põhjalikkusega;
- inimeste kaasamine muutustesse oli poolik – palju häid ideid jäi saamata ning paljud head ideed jäid inimestele kohtadel selgitamata;
- paljud lahkuksid, kui tekiks uusi võimalusi;
- inimesed on muutustest väsinud, eelmise reformi “haavad” on veel paranemata;
- palk ei motiveeri, see on ajast ja arust;
- asi ei ole mitte niivõrd muutuste sisus, kuivõrd nende korraldamise stiilis.

Joonis 1. Töötajate rahulolu viimaste muudatustega

Kõige rohkem kannatas töökorraldus

Politseinikud nimetasid töökorralduses mitmeid suundumusi, mis segavad ja raskendavad süsteemi toimimist. 55% vastajatest arvas, et organisatsioonisisene elu on muutunud pärast viimast reformi bürokraatlikumaks, 48% meelest on organisatsioon nüüd keerukam ja 27% jaoks killustatum. 25% küsitletuist väitis, et organisatsioon on muutunud ka klientide jaoks raskemini kättesaadavaks. Kõige enam toodigi esile seda,

et kuna info liikumine viimaste muutuste ajal oli väga kasin, siis tekkis organisatsioonil tõsisid häireid igapäevases tegutsemises. Sageli ei teatud, kelle poole organisatsioonis pöörduda, kellel mis volitused on, kellel mis kompetents jne. Märgiti ka fakte ja juhtumeid, kus piasjad ning esmapilgul teisejärgulised probleemid said tõsisteks takistusteks põhitööle (asjaajamine, kooskõlastamine, varustamine jne).

Teadmatus ja segadus töökorralduses kutsusid esile ka palju nurinat juhtivtöötajate aadressil. Sageli jääb tavatöötajatele arusaamatuks, mis on juhi töö. Ometi ollakse oma otsese ülemusega päris rahul ning arvatakse, et otsest ülemust saab usaldada ja tema poole võib vabalt probleemidega pöörduda.

Mikrokliima on hea

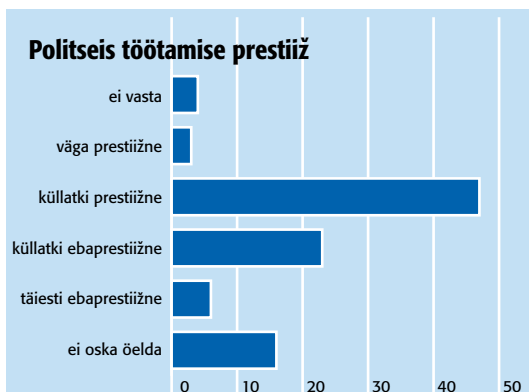
Positiivsena nimetasid vastajad tõsiasja, et kollektiivi mikrokliima väikeste allüksuste tasandil on suurepärase, inimesed saavad omavahel hästi läbi ning seetõttu sujub ka igapäevatöö. Mikrokliima parandamise võimalusi nähakse aga selles, et ka eri allüksuste ja jaoskondade vahel paraneks meeskonnatöö ja läbisaamine.

Paljudele on töö iseenesest väga tugev motivaator politseiorganisatsioonis vastupidamiseks, seda ka nigelale tasustamisele vaatamata. Umbes kaks kolmandikku vastajatest teab oma rolli politseis väga hästi ning väidab, et sisuliselt ongi töö ise ainuke motiveerija. Ligi 56% küsitletuist arvab, et politseinikuna on nad turvalisuse loojad ja kaitsjad; samuti nähakse ennast inimeste abistajatena. 49% küsitletute meelest on politseinikul ka karistav roll.

Selle üsna ilusa ideaalpolitseiniku pildi vastandiks olid aga mõneti pessimistlikud vastused küsimusele, kellena ennast tegelikult tuntakse. Väljaõeldust jäi kõlama mõte, et tegelikult tuntakse ennast tühise mutrikesena või laevukesena kesk suuri muutustetorme, mistõttu ohtliku tendentsina tuli uuringust ilmsiks tugev lõhe politseinike soovitud ja tegeliku identiteedi vahel.

Kokkuvõttes võib öelda, et kolleegidevahelised suhted on head, hoolimata sellest, et ühiskond alati piisavalt politseinike tööd ei tunnusta.

Enamik väitis, et nad töötavad patriotismist ja entusiasmist, lihtsalt seepärast, et töö ise meeldib. Umbes pooled küsitletuist arvasid, et kõigele vaatamata on politseis töötamine ikkagi suhteliselt prestiižne, ent poolte meelest see ei ole prestiižne amet (joonis 2).

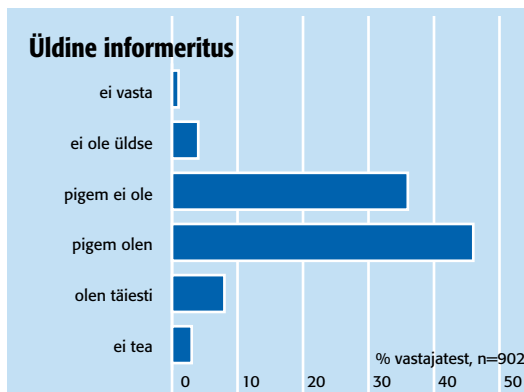
Joonis 2. Vastajate hinnang ameti prestiižikusele

Info liikumine tõhusamaks

On selge, et igale organisatsioonile tuleb kasuks, kui töötajad on rahul, osalised ja hoolivad oma organisatsiooni suhtes. Niisuguses emotsionaalses toonuses on igasugune reformimine ja organisatsiooni arendamine ka märksa tõhusam ning mis seal salata, ka töötulemused on hästi informeeritud ja positiivsete emotsioonidega töötavas kollektiivis paremad.

Ameerikas 20. sajandi keskpaigas tehtud uuringutest selgus, et töötajate efektiivsus võib paraneda isegi kuni 50%, kui neid pidevalt informeeritakse asutuses toimuvast, piisavalt kaasatakse ja tunnustatakse ning võetakse juhtidele võrdväärsete partneritena.

Info liikumise poolest on praegune olukord politseiorganisatsioonis rahuldav. Viimaste struktuurimuudatuste aegne kasin info on ehk pigem muutuste perioodile iseloomulik erand (joonis 3).

Joonis 3. Üldine informeeritus politseiorganisatsiooni töötajate seas politseisüsteemis toimuvast

Lüigume õiges suunas

Usun, et politseis on olemas ressursid saada suurepäraseks organisatsiooniks, kuid tuleb teha veel tublisti tööd organisatsiooni arendamisel, organisatsioonikultuuri viimistlemisel, info liikumise parandamisel, s.o peab leidma tasakaalu moodsa funktsionaalse organisatsiooni ja klassikalise veidi bürokraatliku, mõnikord ka karistava süsteemimudeli vahel.

Uuringu tulemuste põhjal saab järeldada, et eeldused ja tahe on töötajates olemas, kui vaid riik ja ühiskond oleksid nõus andma piisavalt raha ning ka kõige tavalisemat tunnustust – kiitust hea töö eest, ning kui politseisüsteemi juhtidel jätkuks jõudu ja oskust kasutada seda teadmuse ja kogemuse, mis organisatsioonis tegelikult on olemas.

Politseipeadirektor Robert Antropov ja Tartu ülikooli õppejõud Kaja Tampere tutvustasid kõigi prefektuuride osakondades ja jaoskondades.

Päästeameti erideminereerija Arne Loki elu päästis 1995. aasta 28. detsembril pommiplahvatuse sündmuskohal olnud politseinike ja kodukaitsjate kiire ja oskuslik tegutsemine, kes andsid kannatanule esmaabi kuni kiirabi saabumiseni.

Foto: Küllike Rooväli

Elustan või helistan?

Tegelikult tuleb teha mõlemat, et esmaabi oleks õigeaegne. Igaüks meist peab olema valmis kriisilukorras viivitamata tegutsema, sest alati ei suuda ka hetk hiljem kohale saabunud professionaalid-meedikud vigastatu elu enam päästa.

Juta Endoja

Politseiameti
töökeskkonna
peaspetsialist

Igal aastal saab vigastada ja sureb liiklusõnnetustes südameseiskuse tagajärjel sadu inimesi. Neist paljud oleksid päästetavad, kui kõrvalseisjatel oleks teadmisi elustamisest ja elutähtsast esmaabist esimestel minutitel. Kogu maailma statistika kinnitab, et esimestel minutitel alustatud elustamine tagab 40–50%-le inimestest võimaluse ellu jääda. Tallinna Kiirabi arstide andmetel eluohtlikku olukorda sattunud inimestel Eestis võimalus ellu jääda peaaegu puudub, sest elementaarseid esmaabiteadmisi on alla 10%-l elanikest.

Tihti peale on just politseinikud need, kes jõuavad tuletõrjujatest, päästjatest ja paramee-

dikutest varem sündmuskohale. Kriisilukorras tegutsemine nõuab kiiret otsustamist ja oskuslikku käitumist. Nimelt neid oskusi näitas Põhja politseiprefektuuri idapolitseiosakonna piirkondliku politseiteenistuse konstaabel Aleksandr Makejev selle aasta esimesel päeval, mil ta sai väljakutse peretülile.

Jõudnud kohale, leidis politseiametnik eest ülatunud pererahva, sest pereema oli hetk tagasi helistanud kiirabisse ega osanud politseid oodagi. Politseisse helistas aga naaber, kes ei kannatanud kõrvalkorterist kostvat lärmi enam välja. Veel hetk tagasi peretüli hüsteeriliselt karjunud pereisa oli kõõgis põrandal pikali, näost sinine ning pulss kadunud. Konstaabel asus kohe tegema kunstlikku hingamist, kuigi mingit elumärki lamajal enam ei olnud.

Lootust kaotamata jätkas Aleksandr Makejev kunstliku hingamise tegemist, kui korraga hõikas pereema rõõmsalt: "Hakkab hingama!" Seejärel keeras politseiametnik mehe küllili ning tasapisi

hakkas viimase näovärv muutuma. Saabus kiirabi ja pereisa toimetati kiirabihaiglasse, kust ta juba mõne nädala pärast koju sai. Selle juhtumi puhul oli kannatanu võimalus ellu jääda tagatud vaid tänu sellele, et politseinik alustas mehe elustamist just esimeste minutite jooksul.

Teine näide on pärit julgestuspolitseist. Nimelt nägid kiirreageerimistalituse politseinikud, kes olid äsja läbinud esmaabivaldkonnas täienduskursused, väljakutset teenindades sündmuspäigal kahte purjus kaklejat, kellest ühel oli kakluses saadud verdpurskav noahaav kaelal.

Kiirelt toodi politseiautost põhjaliku esmaabivarustusega kohver ning asuti aega viitmata tegutsema. Kui kiirabi saabus, oli kiirabibrigaad politseinike esmaabioskuste ja varustuse üle siiralt üllatunud, sest politseinikud olid kiirabitöö ära teinud sama varustusega ja samal tasemel, nagu parameedikud seda teinuksid.

Esmaabikorraldus prefektuurides

Üks politseiniku välja- ja täiendusõppe väga tähtis osa on esmaabi andmise oskuste õpetamine. Põhja politseiprefektuuris läbib Tallinna Kiirabis igaaastase esmaabi täienduskoolituse umbes 200 politseiametnikku. See on väga hea tulemus. Samas arvan, et politseiprefektuuride koolituskavu koostades peaks mõeldama selle peale, et esmaabi täiendusõppesse saadetak eelkõige maakonda teenindavad politseinikud, kuna suuremates linnades (Tallinnas, Tartus või Pärnus) jõuab kiirabi sündmuskohale üsna kiiresti.

Lõuna politseiprefektuuri 90 politseiniku käisid sügisel sealse töökeskkonna peaspetsialisti Helen Rohtvee sõnul esmaabi täienduskursustel Tartu Kiirabis. Muu hulgas tutvustati praktilises koolituses ka nüüdisaegseid elustamismaske Pocket Mask (pildil).

Väikeses koguses on neid juba prefektuuri ostetudki. Esimesteks kasutajateks saaksid patrullpolitseinikud ning oleks hea, kui iga patrullauto peal oleks vähemalt üks elustamismask kunstliku hingamise tegemiseks.

Marlimask ei kaitse

Kuigi tihtipeale arvatakse, et kunstliku hingamise tegemisel suust-suhu-meetodil võiks ebameeldiva kontakti vältimiseks kasutada ükskõik millist

marlisidet, siis kahjuks ei kaitse see ohtlike infektsioonide eest. Ka tavapärased ühekordsed suust suhu elustamise kaitsemaskid ei kaitse elustajat tuberkuloosi ega süljega levivate viirushapatitide eest. Heal juhul kaitsevad need üksnes kergemate hingamisinfektsioonide eest, kuid pigem on nende toime siiski esteetiliselt laadi.

Taskumaski saab kasutada mitu korda ning see on üsna pika elueaga, kui seda õigesti hooldada ja kasutada. Mask koosneb kahest osast: näole asetatav mask koos tiheda filtriga ja maski külge kinnitatav klapiga huulik, mis laseb õhku läbi ainult ühes suunas.

See tähendab, et kunstlikku hingamist tehes jõuab elustaja puhutud õhk läbi klapi ja filtri patsiendini, kuid viimase välja hingatav õhk päästjale tagasi ei tule, vaid väljub teises suunas huuliku alt. Kaitstud on mõlemad, nii elustaja kui ka elustatav.

Maski saab kasutada nii täiskasvanute, laste kui isegi imikute puhul. Mask on kokkupandult karbis, milles on lisaks kaitsekindad ja desinfitseeriva ainega salvrätik ning kasutusjuhend.

Teine oluline asi, mis peaks kõigis autoapteekides olema, on alumiiniumkihiga soojendustekk (hind 74 krooni), mis hoiab kannatanu soojana, säilitades 85–95% kehatemperatuurist. Tekk säilitab soojust, väldib vedelikukadu (nt põletushaavade korral), märja inimese edasist jahtumist ning raskete vigastuste korral ka šoki teket. Sama tekki nõutakse küll esmaabikappides, kuid sõidukite varustuses pole see kohustuslik. Ometi peaks patrullautodes selline esmaabivahend kindlasti olema olema, sest tihti jõuavad just nemad sündmuskohale enne kiirabi.

Kadetid kiirabiarstide koolitada

Politseikoolis on politsetöö talituse ülemkomissari Olev Naaritsa sõnul kooli algusest peale kõigile kadetidele esmaabi õpetatud. Suurelt jaolt on see olnud seotud juhilubade andmisega. Juhiloa saamiseks on vaja läbida 16tunnine õppus koos praktikaga, kuid kuna politseiametnik saabub õnnetuskohale paljudel juhtudel esimesena, teevad kõik kadetid läbi 40tunnise õppe koos praktikaga.

Pärnu Kiirabiga sõlmitud lepingu alusel viibisid kadetid praktilisel 3 x 4 tundi õppetöövälisel ajal. Igas kiirabibrigaadis oli üks kadett. Pärnus on korraga valves kolm, nädalavahetustel aga neli brigaadi. Erariietes sõitsid kadetid väljakutsele kaasa ning sündmuskohal kas abistasid vajaduse korral või jälgisid brigaadi tegevust.

Tihtipeale on just politseinikud need, kes jõuavad tuletõrjutest, päästjatest ja parameedikutest varem sündmuskohale. Kriisiolukorras tegutsemine nõuab kiiret otsustamist ja oskuslikku käitumist.

Hädavajalik esmaabivarustus

1. Nõuetekohane kaasaskantav esmaabivarustuse komplekt, mis sisaldab sidemeid, leukoplasti, desinfitseerimisvahendeid, marlit ja mõned külmakotid.
2. Kaasaskantavad silmaloputuspuudelid.
3. Ühesuunalise ventii- luga taskumask.
4. Ühekordsed kummikindad.

Tartu politseipere tunneb rõõmu suvest ja värvilisest uuest kodust

Julge, rõõmus ja uuemeelne – need on sõnad, mis Lõuna prefektuuri uut politseimaja vaadates esimestena huulte tulevad. Just samad sõnad iseloomustavad ka kogu Tartu politseiperet.

Nelly Ruuge (37)

Tartu politseiosakonna Ülenurme konstaablipiirkonna konstaabel

Nelly on Tartumaal ainus naissoost vallakonstaabel. Lisaks politseinikutööle tegeleb veel koorilaulu, rahvatantsu ning pillimänguga. Tegu on ka täpseima käega naisega Makarovi püstolite arvestuses politseis. Õnnelikud inimesed seal Kambjas!

Kuid politseitöö tuli Nelly ellu alles hiljem, siis, kui tal hääleprobleemide tõttu 10 aastat peetud muusikaõpetaja-vanempioneerijuhi amet maha tuli panna. Just siis oli aeg, mil noorsoopolitsei otsis pedagoogiharidusega inimesi nagu tikutulega. „Olin alguses ikka päris

üllatunud, sest mõte politseinikuks hakata ei tule ühel muusikaõpetajal just väga tihti pähe,” kirjeldab ta oma esimest reaktsiooni, kui ettepanekust kuulis. „Mõtlesin pool aastat ja läksin 1998. aasta sügisel Politseikooli.” Pärast lõpetamist asuski ta Tartusse tööle noorsoopolitseinikuna, kelle teenindada oli maakonna 13 valda.

Kui Kambja valla senine vanemkonstaabel kaks aastat tagasi pensionile jäi, hakati kibekiirelt otsima uut inimest. Et Nelly nagunii juba Kambjas elas ja oma rahvale ka tuttavaks ja armsaks oli saanud, võttis ta järjekordse väljakutse vastu.

Lisaks igapäevasele konstaablitööle koordineerib Nelly alates jaanuarist Lõuna politseiprefektuuri praktikale tulnud Politseikooli kadettide juhendamist. Täna on esimene praktika läbi ja kaks eksamit tehtud ning õpilastepoolne tagasiside on kogu ettevõtmisele väga positiivne. Nelly ise naudib aga kõige enam seda, et tema tööst sõltub otseselt politsei homme päev.

Politseitöö eilses päevast on tal aga jutustada üks mõtlemapanev lugu naabrivalve valdkonnast. Nimelt pöördus Nelly esimesel tööpäeval

konstaablina tema poole üks inimene, kes rääkis, et umbes kaks kuud on tema korteris olnud tunda imelikku surnud roti haisu. Ja nüüd vahepeal, kui ta kuu aega kodust ära suvepuhkusel oli, on hais muutunud lausa talumatuks. Eelmisel öhtul koju tulnud, nuusutanud ta kõik seinakontaktid üle, ja oli nüüd veendunud, et ebaseadlik lehk tuleb kõrvalasuvast korterist. Pärast vajalikke toiminguid küsitava korteri omaniku õe ja päästeameti mehega otsustati korteriuks maha lõhkuda. Avanenud vaatepilt oli ikka päris kole. Korteriomanik oli juba nädalaid tagasi hinge heitnud ning uus elutegevus käis täie hooga. Tegemist oli kolmekorruselise paneelmajaga, mille trepikojas oli kokku üheksa korterit (24 inimest). Alles siis, kui korteris olnud lehk pärast ukse avamist trepikotta imbus, hakkasid inimesed ebaseadlikku leha peale nina kirtsutama – enne ei teinud keegi märkamagi, et üks naabritest on juba kahtlaselt kaua kodunt eemal olnud.

Aivar Otsalt

Lõuna politseiprefektuuri prefekt

Riia 132 asuv uus politseimaja oli minu ammu- enustus, mis tänaseks hakkab tasapisi täituma. Praegu on valmis A korpus, millele sügisest lisandub veel B ja C korpus ning selle aasta 1. detsembriks peaks kogu Tartu politseipere ühe

Ruumikas hoonete kompleks mahutab lisaks töökabinettidele ka juhtimiskeskuse, spordisaalid, ajalootoa, külalistetoad ning söögikoha.

katuse alla saama. Hoonete kompleks peaks siis mahutama kõik Lõuna politseiprefektuuri Tartus töötavad politseiametnikud ja teenistujad. Mõnesaja meetri kaugusele jääb ka arestimaja.

Kuigi Tartu politsei ühisest majast oli räägitud viimased paarkümmend aastat, oldi ja tegutseti siinamaani neljas majas, mis olid mööda linna laiali. See ei olnud mugav ei linnaelanikele ega ka politseinikele endile, sest info liikumine oli selle tõttu paratamatult raskendatud.

Hoonekompleksi on kavandatud nüüdisaegne juhtimiskeskus, lasketiir, spordi- ja aeroobikasaal, tänapäevased pesemistingimused, oma kohvik ehk politseipubi. Tahame teha oma ajaloo ekspositsiooni, mida seni polnud võimalik välja panna. Samuti ehitatakse mõned toad külaliste majutuseks.

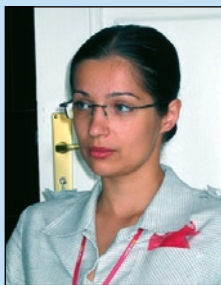
Uus töökeskkond toob kaasa uued lisaväärtused. Inimesed saavad olla rohkem koos, koos sporti teha, söömas käia. Kõik see loob ühtsuse tunde ning sellest omakorda parema töömeeleolu. Inimesed saavad varasemaga võrreldes tihedamini kokku ning see teeb info liikumise kergemaks. Vahetu kontakt on siiski kõige tulemuslikum.

Mina usun Tartu politsei ja kogu Lõuna prefektuuri võimesse minna edasi ja olla oma rahvale hea politsei.

Juhan Sepp (56)

PARTNERID

Krista Aas

Lõuna
Ringkonnaprokuratuuri
juhtivprokurör

Politsei ja prokuratuuri kokkupuutepunkt hõlmab pamiselt kuritegude vältimist, tõkestamist, avastamist ja kohtueelset menetlust. Samas on meie koostöös osas väga tihe ja seda eriti uue kriminaalmenetluse valguses, kus prokurörist on saanud kohtueelse menetluse sisuline juht.

Andrus Kõre

Tartu Vangla direktor

Tartu Vangla on kinnipidamisasutuseks tegutsenud lühikest aega, kuid koostöö kohaliku politseiga on kujunenud tihedaks ja märkimisväärseks nii väljaspool vanglamüüre kui ka vanglamüüride vahel. Esile tahaks tõsta ka kohalike politsei- ja vanglaametnike ühiseid spordiüritusi.

Lõuna Politseiprefektuuri kriminaalosakonna Tartu kriminaaljalituse ülemkomissar

„Oot-oot ... Juhan Sepp ... aaa ... Sepa Jussi mõtlete, jah?” Selle nime all teab ligi 40 aastat kriminaaljalituses töötanud meest ilmselt kogu Lõuna-Eesti politseirahvas. Pole valdkonda, milles Juhan nõu ja abiga oma kolleegidele abiks olla ei oskaks. Sellest annavad tunnistust ka tema 2002. aastal politseipäevaks saadud politsei teeneterist ning selle aasta Vabariigi aastapäevaks üle antud valitsuse autasu – Kotkaristi hõberist.

Kui aga ajas mõned aastakümned tagasi minna ja meenutada seda, kuidas Juhan korraikatsjatöö peale üldse sattus, siis tuleb välja, et juhtus see üsna juhuslikult. Kui aastal 1966 pakuti noortele meestele võimalust miilitsakooli astudes sõjaväest priiks saada, oli Juhan just sõjaväkke mineku eas. „Läksin reklaami ohvriks. Miilitsakooli reklaamiti kui tõeliselt põnevat kohta, kus lisaks kõigele muule saab ka harjutada langevarjuhüppeid ja teha motosporti. Hiljem muidugi selgus, et langevarjust ei teadnud kohapeal keegi midagi ja motosporti esindas üks vana ja logu tsikkel.”

Tema esimeseks praktikakohaks said Tartu miilitsa tollaegne kriminaaljalitus, ja siia on Juhan jäänud kuni tänase päevani.

Vahepeal on muutunud küll riigikord ja ametinimetused, kui oma tööd on ta alati südamega teinud. Vahetult enne Eesti aja algust sai temast

Tartu siseasjade valitsuse miilitsaosakonna ülema asetäitja operatiivalal, mis võrdus tol ajal juba alam-polkovniku auastmega. „Palju ei puudunud, et minust oleks polkovnik saanud,” muheleb Juhan endisi aegu meenutades.

Praegu organiseerib ta ühtekokku 60 inimese tööd ja tema alluvuses on neli menetlusgrupp – korterigrupp, autojalitusgrupp, üldkuritegude grupp ning raskete isikuvastaste kuritegude grupp, lisaks osaliselt ka konstaablite menetlusgrupp.

Kolleegid teavad rääkida, et Juhan suudab kätte saada ka sellise info, mis paljudele teistele peaaegu võimatu tundub. „Jälitustöö ja info kogumine – see on see, mis mulle sobib ja meeldib,” ütleb Juhan ning käib ka talituse juhina keerulisematel sündmuskohtadel ise.

Kuid ka Juhani enese elu on kahel korral tõsiselt ohus olnud. Mõlemad korrad jäävad, tõsi küll, tema ametiaja algusaastatesse, kui tal veel inspektorina sündmuskohtadel käia tuli. Esimesel

korral oli tegu püromaania, kes tahtis üht elumaja päise päeva ajal põlema panna. Kui Juhan tõrvikuga vehkivale mehele põõningule järele hakkas minema, nägi ta viimasel hetkel aknast langeva varju pealt, et mees ootas teda ukse taga, löögivalmis kirves õhku tõstetud. Samal hetkel vuhises kirvetera Juhani näo eest mööda.

Teisel korral oli aga Juhan koos endast kümme aastat vanema paarimehega kutsutud korterisse peretüli lahendamaks. Kui Juhan korteriuksesse lahti lükkas, seisis seal korteriperemees püssiga. Õnneks lõi tema paarimees tulistajal käed üles enne, kui Juhan jõudis sisse tormata. Kõlas lask ja kuul vuhises lakke.

Oma vaba aega jagab Juhan suviti aga Valgemetsas asuva maakodu ning kalapüügi vahel. Tõsi küll, see fotol olev krokodill pole tema enda püütud. Pilt on tehtud 1998. aastal Ameerika Ühendriikides Georgias, kui Juhan käis koos teiste Eesti kolleegidega rahvusvahelise plahvatusjärgse uurimise koolitusel. Kohapeal külastatud alligaatorifarm oli üks reisi eredamaid mälestusi. „See pisike alligaatoripõju võib hetkega sõrme otsast ära hammustada nagu nalja, seepärast tuli lõuad enne pildistamist teibiga kinni tõmmata.”

Kert Kotkas (32)

Tartu politseiosakonna Tartu linna konstaabli-

jaoskonna vanemkonstaabel

„Kust küll Kert selle aja ja energia võtab,” imestab nii mõnigi, kes mehe tegemistega rohkem kursis on. Ridali lennuklubi, Eesti era- ja harrastuspilootide klubi, Tartu harrastuskunstnike liit, Vanemuise sümfooniaorkester, praktikate juhendamine uue konstaablite õppekava järgi – selle kõigega tegeleb ta oma põhitöö kõrvalt, õhtutundidel ja nädalavahetustel. Samas jäävad tema kui konstaabli tööpäevad haruharva 8 tunni sisse. „Kui mu tööpäevad üldjuhul nii pikale ei veniks, võiks ju paar ametit juurdegi võtta,” ei väsi Kert üllatamast.

Kui Kert oli veel väike poiss, teadis ta raudselt, et on kaks ametit, mida ta ial pidama ei hakka – millitsionäär ja õpetaja. Nagu öeldakse, ära ial ütle ial, sest tänaseks on Kert politseinikuametit pidanud juba alates 1990. aastast. Käesolevast aastast on tema juhendada ja koordineerida ka konstaabliõppes õppivate politseikadettide praktikad.

Tegelikult on aga Kert alati unistanud lenduriametist. Juba väikese poisina käis ta Raadi lennuväljal piilumas, kuidas lennukid õhku tõusid ja maandumisrajale maandusid. „Nädalas tegi isa autoga ringi ümber lennuvälja ja heade õpitulemuste eest sain veel lisaringi,” meenutab Kert. Ta oli 15aastane, kui tegi oma esimese langevarjuhüppe; samal nädalal oli tal ka esimene esietendus teatris. Peaaegu niisama vanalt alustas Kert purilennukitega lendamist.

Tänaseks on temast saanud Eesti suurima purilennukiklubi Ridali lennutegevuse juhataja ehk siis piloot, kes vastutab lendamise ja lendamist käsitleva paberimajanduse eest. Ka lennuinstruktorigi paberid on Kerdil taskus. Nii möödubki suurem osa tema vabadest suveõhtutest lennumasinaga taeva all tiirutades.

Talveõhtutel teeb Kert teoks aga oma teise ammuse unistuse – mängib Vanemuise sümfooniaorkestris löökriistu. Alles hiljuti oli juhtum, kus ta võttis päeval konstaablina rahutult linnakodanikult vastu kaebuse, et suvel etendunud muusikali “Jesus Christ Superstari” proovid segavad rahu, samas teades, et just tema löökriistad olid ilmselt ühed neist, mis viisid vaese linnaelaniku une.

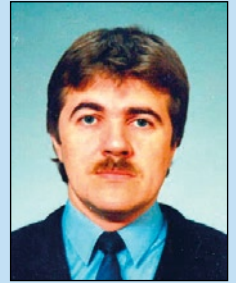
Kuid mitte alati ei piirdu tema igapäevatöö vaid linnarahva murede lahendamisega. Nii näiteks on Kerdil rääkida värvikas lugu aastast 1994, mil ta sai väljakutse aadressile Peetri tänav 2, kus olla leitud laip.

„Sõitsime koos tolaeagse jaoskonna komisariga sündmuskohale, oli ilus päikesepaisteline talvehommik. Nii kui majja sisse astusime, komistasime kirstu otsa, kus sees kummikute ja jopega kadunuke.

Pärast mõningast uurimist selgus, et maja kõrval asuval kalmistule kaevatakse tema jaoks just hauda, kuid et oli nii külm, otsustas hauakaevaja kirstu maja trepikotta varjule tuua. Läheb kolm päeva mööda ja jälle saame teate, et Peetri 2 on laip.

Vaatasime teineteisele küll veidi üllatunult otsa, aga sõitsime uuesti juba tuttavasse majja. Ja tõsi mis tõsi, maja teisel korrusel toas tugi-toolis tõesti laip mis laip. Ega midagi, hakkasime jälle pabereid täitma, et kadunuke ära viia, ja küsisime teataja käest, millal siis see kurb sündmus aset leidis. „Esmaspäeval leidsime,” tuli kiire vastus. Küsisime, miks nad siis varem meile sellest teada ei andnud. “Me helistasime juba esmaspäeval, aga siiani ei ole kedagi kohale tulnud, mõlesime siis täna uuesti proovida ...”

PARTNERID

Andres Tootsman

AS Falck Lõuna-Eesti
direktor

Koostöö politseiga on terves Lõuna-Eestis aktiivne ja mõlemale poolele kasulik. Nii näiteks väikelinnades, kus mõlemal on patrullautosid piiratud arvul, reageerivad nii politsei kui ka Falcki patrullid võimaluse korral kõigile häiretele. Avaliku korra tagamiseks on selline koostöö parim.

Ivar Tedremaa

Kambja vallavanem

Kambja valda teenindab konstaabel Nelly Ruuge, kelle juhendada on ka abipolitseinik Toivo Sild. Konstaablid praktiseerivad omavahelist head tööjaotust, sõltumata omavalitsuse piiridest. Samuti informeerib konstaabel igas kuus ilmuvas valla ajalehes Koduvald vallaelanikke politseinike töömail juhtunust.

Foto: Ain Kõrvemaa

Politseileht jätkab tõusu tänu oma aktiivsetele lugejatele

Eelmises numbris ilmunud lugejaküsitlus osutus meie politseiperes ootamatult populaarseks. Mis saakski ajakirja tegijatele olla parimaks tagasisideks kui teadmine, et ajakirja oodatakse ja loetakse.

Käies ringi erinevates politseiasutustes kogu Eestis, ei ole ma siiani küll kusagil märganud suurt virna ajakirju nukralt kapinurgas lugejaid ootamas. Pigem on kogemus vastupidine. Vähemalt kord või paar nädalas saab toimetuse telefonikõnesid, kus üht või teist numbrit juurde palutakse saata. Samuti on mul hea meel tõdeda, et ajakirja algne idee ja eesmärk on ennast igati õigustanud – Politseileht pole mitte pelgalt ajaviitelugemine, mis pärast sirvimist töölaua sahtlisse tolmu koguma jäetakse. Igal kuul toimetusse saadetud Lõvi Leo piltmõistatuse lahenduste arv räägib selget keelt sellest, et Politseileht jõuab ka politseiametnike koju ning nende laste ja abikaasadeni.

Ja mitte ainult politseinikud ei tunne Politseilehes trükitu vastu huvi. Iga kord, kui olen sattunud Rahvusraamatukogu või Tartu Ülikooli ajakirjanduse saali, näen lugemislaudadel avatud Politseilehte. Huvi politseitöö vastu on ehk isegi suurem, kui me ise seda arvata oskame.

Nüüd aga veidi lähemalt küsitlustulemustest. Küsisime teemade kohta, mida meie lugejad enam lugeda sooviksid; tahtsime teada, mil viisil jõuab värske ajakiri lugeja lauale, ning palusime kirjutada soovitusi, et saaksime üheskoos

ajakirja veelgi haaravamaks ning mitmekesisemaks muuta. Esimesele küsimusele, kui tihti ajakirja loetakse, vastas enamik, et alati. Ka ajakirja kättesaamise üle ei nurisenud keegi.

Väljapakutud teemadest said linnukese kirja peaaegu kõik. Rohkem pakuvad Politseilehe lugejale huvi erinevate kuritegude avastamise lood, kõikvõimalik relvadega seonduv, meelsasti tahtakse lugeda turvataktika uuematest suundadest ja politseiuurimustest. Mitmeid kordi nimetati ka psühholoogiat, sporti ning lugusid kolleegide tegemistest mujal riikides.

Mitu vastajat pidas Politseilehe suureks plussiks vähest reklaami, mis muudab ajakirja sisukaks ja väärtuslikuks. Samuti pidasid paljud vastajad väga tähtsaks tööka, et Politseileht ei ole pelgalt Tallinna ega kõrgete juhtide keskne väljaanne. Tihtipeale on just kusagil väikeses maakohas töötava politseiametniku mõtted ning tegevised hoopis põnevamad lugeda. Mitmel korral rõhutati Politseilehe kui usaldusväärse infokanali vajalikkust meie organisatsiooni ühtsustunde tekkimisel.

Loosi tahtel võitsid Politseiorkestri CD-d Kristiina Kaldma Jõhvist, Edith Pruuli Viljandist, Volli Aleksejev ja Aino Koser Tartust ning Kersti Tertõtsnaja Jõgevamaalt. Palju õnne võitjatele! Auhinnad saadame teile posti teel.

Politseileht tänab kõiki, kes võtsid vaevaks oma arvamust avaldada.

Kaunist suve lõppu soovides

Melli Rüga

Lapsed!

Kirjutage meile oma suvest! Õige vahva oleks, kui saadaksite Lõvi Leole fotosid või enda joonistatud pilte oma suvistest tegevustest.

Viis kiiremat kirjutajat saavad kingituse.

Veel tuleb Lõvi Leo meelde, et liikluses peab nüüd väga tähelepanelik olema! Autojuhid pole ju veel harjunud, et teedel-tänavatel jälle nii palju lapsi liigub.

Soovime kõigile lastele mõnusat suvelõppu ja toredat koolialgust!

Lõvi Leo valmistub kooliks

Nüüd siis lõpuks oli õige suvi käes! Päikesepruune lapsi liikus linnas iga päevaga üha rohkem. Paadiga enam tänavatel sõita ei saanudki. Vihmad olid lakanud, päike paistis ja ilm oli kohe päris palav.

Jah, see koolivaheaeg oli küll teistmoodi olnud kui varasemad. Vanaisa jutu järgi ei mäletanud temagi, et Ülemiste vanake oleks varem nii tõsiselt linna uputamise ähvardanud ja tänavatel autode asemel kummpaadiga oleks sõidetud. Aga sel aastal oli see juhtunud! Nüüd oli see aga möödas ning suured ja väikesed tundsid mõnu saabunud soojast ilmast. Leo lustis koos sõpradega rannas. Ujuma küll ei lubatud, meres pidi mingi paha pisik olema, aga põlvini vees võis ju ikka joosta.

Ühel öhtul, kui Leo rannast jälle koju jõudis ja palli oma tuppa ära viima läks, tuli sinna ka vanaisa. Taat vaatas toas ringi ja ta pilk peatus kalendril.

„Näe, sul ju kalendris alles juulikuul!” vaa-

tas ta etteheitvalt Leo poole.

„Aga mis kuu siis on?” heitus lõvipoiss. Tõesti, väljas oli ju tõeline südasuvi!

„Kulla laps, pool augusti juba läbi, varsti algab kool,” muheles vanaisa, „tulingi vaatama, kuidas sul kooliasjadega on.”

See oli Leole küll ootamatu uudis. Juba saabki koolivaheaeg läbi?! Vanaisa arvas, et Leo peaks oma kooliasjad üle vaatama, et teada saada, mida oleks vaja osta. Leo vaatas ringi ja – oh üllatust! – ei märganud ühtki koolis vajalikku asja. Leo laud ja kapipealne olid täis asju, mis puhkuse ajal vajalikud, aga koolis mitte. Nojah, kummisäärikuid võib ka kooliajal tarvis minna, aga rannapalli ja sulgpallireketeid, õngesid ja muid asju koolis küll vaja pole ...

„Kooliasjad peavad ju ka siin olema!” teadis Leo. Kuidas neid aga leida?

Lapsed, aidake Lõvi Leol kooliasjad üles leida! Kirjutage meile, mis koolitarbed Leol juba olemas on ja mida oleks vaja veel osta.

Eelmises Politseilehes ilmunud piltmõistatuse lahendasid õigesti Renata ja Regina Lukk Lääne-maal Ridala vallast. Palju õnne!

Eesti politseinike kuninglikud puhk

Puhkemajadest uhkeim – konstaablitele ja nende peredele pakkus igakülgset puhkamisvõimalust luksuslik Meretare.

Tolleaegsest kõrgematele juhtidele mõeldud puhkemajast Pargitare oli aastaks 1984 järel vaid tühi ja lagunev ahervare.

Narva-Jõesuus asuv Jõetare oli peamiselt kordnike ja eripolitsei agentide puhkamise kohaks.

Esimese vabariigi aegne Narva-Jõesuu oli toonaste politseinike seas üks hinnatumaid suvituskohti. Kaheksa luksuslikku puhkekodu võttis igal suvel vastu sadu politseiperesid.

Mai Krikk

Politseimuseumi perenaine

Politseiametnike Keskkogu oli üks Narva-Jõesuu rikkamaid kinnisvaraomanikke. 19. augustil 1936. aastal andis riigivanem Konstantin Päts politseiametnike kogude käsutusse mitu suvel- ja suvituskohta ning terviseparandusasutust, mis varem olid kuulunud 1936. aasta suvel suletud sihtasutustele. Nendest loodi politsei puhkekodud. Nii näiteks avati Narva-Jõesuus 1937. aasta jaanuaris 11 pansioni tüüpi hoonet, sealhulgas asus viiehektarilisel alal kaheksa suvilat. Politseinikele ja nende peredele mõeldud puhkekodudel olid väga ilusad nimed: Pargitare (politseijuhtidele), Rannatare (komissaridele), Meretare (konstaablitele) ja Jõetare (kordnikele).

Politseileht 1938

Teeme väljavõtte 1938. aasta Politseilehes ilmunud artiklist “Meie kauneid suvituskohti”, milles tutvustatakse lähemalt politseinikele pakutavaid suvitamisvõimalusi Narva-Jõesuus.

“Kevade saabumisega algas Narva-Jõesuus kibe askeldamine ja suvituskohti ootasid ees suuremad ümberkorraldused. Ei ole enam kaugel aeg, mil kohale ilmub ka hulganisti külalisi. Looduslikult ilult on Narva-Jõesuu vaieldamatult meie maa esimesi kuurorte, omades pikka ja avarat rannariba ning ilusat parki. Ei puudu ka lõbustuskohad ja meelelahutusvahendid. Nii võib iga politseinik oma puhkeaega Narva-Jõesuus mööda saata nii, nagu kellelegi meeldib. Siin puhkuses olles võib täienisti unustada oma igapäevased tööd, võib elada kaasa lõbustisile ja võib nautida täiuslikku üksildust.

Narva-Jõesuus algab suvitushooaeg õige varakult ja kulminatsioonipunkti tõuseb see juulikuus. Siis ei mahuta igakord enam ruumid külalisi. Narva-Jõesuus suvitab Politseivalitsuse direktor R. Veermaa. Siin on ka riigiteenijail terve rida suvilaid, ent suurema arvu neist on enda alla võtnud politseiametnike puhkekodud, kes omavad tervelt nelja suurt krunti, kus asub kaheksa suvilat kõrghoonetega. Puhkekodud kannavad nimetusi asukohtade järgi. Nii on kordnike ja eripolitsei agentide toredate puhkekodude nimetusteks Jõetare, konstaablite puhkekodu nimetuseks Meretare, komissaride puhkekodu nimetuseks Rannatare ja kõrgemate juhtide puhkekodu nimetuseks Pargitare.

amismõimalused Narva-Jõesuus

Möödunud aastal avati puhkekodud 22. juunil ja kogu suve kestel oli puhkekodudes suvitajaid 500 ümber. Käesoleval aastal peaks see arv kahtlemata tõusma. Möödunud aastal oli puhkekodud esimeseks suvitajaks Tartu-Valga prefektuuri konstaabel Reinap. Saab näha, kes käesoleval aastal on see õnnelik!

Puhkekodudes on praegu 300 voodit, millest 50 kuulub lastele. Hoolditsetud on ka selle eest, et ka politseinike lapsed ei tunneks puhkekodudes olles igavust. Neile on korraldatud mängimiseks liivakaste ja hoolditsetud muude lõbustuste eest. Samuti võivad täiskasvanud harrastada vahelduseks mängu ja sporti, milleks on abinõud kohale hangitud. Eriti elavat poolehoidu leidis mullu võrkpallimäng. Üksikute nais- ja meeskondade vahel korraldati isegi võistlusi ja daamidest olid mõned isegi mängust nii vaimustatud ja hasardis, et trenisid kogunisti ka öösiti!

Tulevikukavatsusist võiks mainida seda, et Keskkogu juhatus kavatses ehitada Narva-Jõesuusse tenniseväljakuid ja arendada veesporti. Samuti tuuakse igasse tuppa jooksev vesi. Käesoleval kevadel teostus puhkekodude ümbruskonna kaunistus ilupuude istutamisega. Ka korterites teostus mööbli jaotus stiili kohaselt. Nii leiab iga politseinik Narva-Jõesuus puhkusele minnes eest ilusa kodu.

Praegu on Politseiametnike Keskkogu juhatusel käimas raviasutuste ja sanatooriumide omanikega läbirääkimised, et ametnikele võimaldada hõlpsamat ravi kättesaamist. Haapsalus asuva kindral J. Laidoneri nimelise sanatooriumiga on kokkulepe saavutatud 10 voodi kasutamise suhtes. Osalise ravikulu kannab Politseiametnike Keskkogu. See ei ole veel kõik. Selliseid kokkuleppeid tahetakse sõlmida ka Pärnus ja Kuresaares olevate ravilate omanikega.”

Narva-Jõesuu puhkekeskustes olid politseinikele ning nende peredele loodud igakülgset lõõgastavad võimalused, et end hästi välja puhata.

Puhkemajades olid hubased ruumid nii tassi tee joomiseks kolleegide seltsis kui ka oma oskuste proovile panemiseks male- või kabemängus.

Jõetare esist platsi ehtis uhke purskkaev, mille äärel said kordnike ning eripolitsei agentide naised ja lapsed ilusat suveilma nautida.

See on kõik, mis on tänaseks järel parempoolsel fotol olevast purskkaevust Narva-Jõesuus.

Kiirmales alistasid Soome maletajad (vasakul) meie mehed (paremal) napi punkti-summaga 19:17.

Eesti ja Soome politseinikud ühise malelaua taga

Ants Kalev
Politseiameti
teenistusosakonna
politseijuhtivinspektor

Seekord juba kuuendat korda toimuv Soome kriminaalpolitsei maleklubi RikSha ja Eesti politsei traditsiooniline sõpruskohtumine males peeti meie kuulsaima maletaja Paul Kerese sünnilinnas Narvas. Sõpruskohtumise paigaks sobis Narva suurepäraselt ka seetõttu, et samal ajal toimusid Narvas Soome kultuuripäevad ning kahe maa politseinike malevõistlus oli nende kulutuuri-päevade programmi üks üritus. Mängiti Narva linnavalitsuse ruumides ning traditsiooniliselt oli esimesel päeval kohtumine pikas matšis ja teisel päeval kiirmales.

Soome kriminaalpolitsei ja Eesti politsei malevõistlused avas Ida Politseiprefektuuri politseiprefekt Kalev Prillop. Seejärel sai sõna võistluste peakohtunik Leonid Pelešev, kes tutvustas lühidalt võistluste tehnilist korraldust ja reegleid. Seepeale algaski sõpruskohtumine kuuel laual, mille soomlased kallutasid lõpuks enda kasuks tulemusega 3,5 : 2,5. Sama tulemusega võinuksime niisama hästi võita ka meie, kuid paraku soosis võidujumalanna seekord põhjanaabreid. Soomlaste suurem mängupraktika ja -kogemus tuli kesk- ja lõpumängus hästi esile ning kindlustas neile ka teenitult võidu.

Teisel päeval mängiti kiirmalet Sheveningeni süsteemis, mis oli samuti tasavägine ning lõpptulemus napilt soomlastele 19 : 17. Väike pettumus oli meie mängijate väljajäämine kolmelt paremalt kohalt individuaalarvestuses, seda enam, et mängiti kodus. Lohutus on see, et järgmine kord on meie mängijatel võimalus jälle paremini esineda. Kokkuvõttes oli kohtumine tasavägine ja pingeline.

Meie põhjanaabrid said male kõrval näha ka

Eesti politsei ja Soome kriminaalpolitsei sõpruskohtumine males

19. ja 20. juunil 2004 Narva Linnavalitsuse saalis

1. laud	m Vladimir Žavoronkov	0,5 : 0,5	v Kari Rauramaa
2. laud	v Leili Pärnpuu	1 : 0	m Tapani Tähkävuori
3. laud	m Agu Kipso	0 : 1	v Harri Laakso
4. laud	v Ruslan Laanjärv	0 : 1	m Jorma Haanpää
5. laud	m Vadim Bogdanov	0 : 1	v Jari Lehvonen
6. laud	v Tõnu Järvelaid	1 : 0	m Yrjö Mölsä

Lõpptulemus 2,5 : 3,5

Kiirmale
20.06.2004

Individuaalselt olid parimad:

1. Harry Laakso	5 punkti
2. Jorma Haanpää	4 punkti
3. Tapani Tähkävuori	4 punkti
4. Vladimir Žavoronkov	4 punkti

Narva linna vaatamisväärsusi ning tunda Narva linna sooja ja südamlitku vastuvõttu. Jääme huviga ootama juba järgmist kohtumist järgmisel aastal Soomes.

Suur tänu Ida Politseiprefektuurile ja eriti Narva politseiosakonnale, kes aitasid seda võistlust väga heal tasemel ette valmistada ning korraldada.

Hetk enne meeste jalgrattakrossi avastarti Kõrvemaa Matka- ja Suusakeskuses 11. juunil 2004.

Eesti politsei jalgrattakross

11. juunil 2004 Kõrvemaa Matka- ja Suusakeskuses

Jalgrattakrossis osales 28 nais- ja 65 meesvõistlejat, kokku oli osavõtjate arv rekordiline – 93.

Mehed kuni 29 a 32 km

1. Aleksei Lipintsov	Pärnu PO	0:58:21
2. Ilmar Vähi	Põhja PP	0:58:26
3. Aivar Orukask	KKP	0:58:36
4. Raul Koppelmaa	Põhja PO	1:02:20
5. Väino Kiur	Tartu	1:02:33
6. Tarmo Tammsoo	Võru PJ	1:05:08

Mehed 30–39 a 32 km

1. Oliver Õpik	Politseiamet	0:55:42
2. Kunnar Vahi	Valga PJ	0:56:46
3. Aivar Ridamäe	JUPO	0:58:11
4. Meelis Oja	Valga PJ	0:58:12
5. Tõnu Janter	JUPO	0:58:25
6. Alar Karu	Ida PP	0:58:27

Eesti politsei 2004. aasta sulgpallimeistrivõistluste tulemused

4. ja 5. juunil 2004 Hiiumaal

Naisüksikmäng (12 võistlejat)

1. Lilian Matonina	Lõuna PP
2. Helen Haava	Lääne PP
3. Aili Sinimäe	Lääne PP

Meesüksikmäng (20 võistlejat)

1. Robert Antropov	Politseiamet
2. Ahti Kallas	JUPO
3. Einar Elbing	Politseikool

Naised kuni 29 a 16 km

1. Marian Muuga	Pärnu PO	0:34:41
2. Karin Lehist	Põhja PP	0:37:16
3. Elina Rikken	Ida PP	0:39:19

Naised 30–39 a 16 km

1. Õne-Ly Tammsaar	KEKK	0:42:54
2. Angelika Uudsemaa	Põhja PP KKO	0:44:52
3. Annela Floren	Ida PP	0:47:56

Naised 40–49 a 6 km

1. Piret Rehe	Põhja PP	0:25:06

Naised 50 ja vanemad 6 km

1. Merike Sillar	õhja PP KKO	0:26:34

Naispaarismäng (6 võistkonda)

1. Kaija Kohlmann, Triinu Rebane	Põhja PP
2. Rita Utjupina, Gea Salumaa	Lääne PP
3. Helen Haava, Eleri Mäesalu	Lääne PP

Meespaarismäng (10 võistkonda)

1. Mihkel Karjamaa, Peeter Romanov	Lääne PP
2. Ivo Haav, Einar Elbing	Lääne PP
3. Ahti Kallas, Tiit Kõiv	JUPO

Segapaarismäng (12 võistkonda)

1. Ahti Kallas, Lilian Matonina	JUPO/Lõuna PP
2. Helen Haava, Einar Elbing	Lääne PP
3. Ivo Haav, Heidi Kömmus	Lääne PP

Võistlusrajal on esikoha saavutanud Oliver Õpik (esiplaanil) ning Kunnar Vahi.

Mälestame head kolleegi ja tublit sportlast Aleksandr Tihomirovit, kes hukkus joodikjuhi põhjustatud avariis selle aasta 12. juunil. Narva liikluspolitseinik ja pikamaajooksu harrastanud Aleksandr Tihomirovit oli kahe tütre isa ning tunnustatud jooksja, kes esindas politseid ka rahvusvahelistel võistlustel.

Julgustuspolitsei selle aasta suvepäevad peeti 11.–13. juunini Hiiumaal Malvestes.

Põhja politseiprefektuuris oli sel aastal küll vaid üks suvepäev, aga see-eest hästi tegus. Kokku saadi 16. juulil Paunkülas.

Ida politseiprefektuuri suvepäevad korraldati 14. ja 15. augustil Karjamaa spordi- ja puhkebaasis Peipsi rannal.

Kohtuekspertiisi ja Kriminallistika Keskuse perepäevad toimusid 23.–25. juulini Paunkülas.

IPA Eesti osakonna suvepäevad peeti 16.–18. juulini Viljandimaal Võrtsjärve ääres Vaiblas.

Politseiameti suvepäev oli 8. augustil Raudsilla matkakompleksis.

Lääne politseiprefektuuri perepäevad toimusid 4. ja 5. juunil Pärnumaal Kaisma Suurjärve puhkealal.

Põhja politseiprefektuuri kesklinna politseiosakonna suvepäevad toimusid 10. ja 11. juulil Paunküla puhkekeskuses.

Lõuna politseipre-fektuuri suvepäevad peeti 9. ja 10. juulil Valgemaal Võrtsjärve ääres Kalasaarel.

Keskriminaalpolitsei pidas oma suvepäevi 11. ja 12. juunil Läänemaal Toorakul.

РЕЗЮМЕ

Приятного чтения!

Дорогой читатель!

Августовский номер журнала «Politseileht» посвящен основе полицейской службы – констебльской работе. Так, на обложке журнала – молодая и успешная Дженни Селисте, констебль Ныммеской части города, а в основной статье номера представлен обзор ежедневной работы констеблей разных регионов Эстонии. Трое инициативных констеблей нашли время, чтобы произошедшие за неделю в их работе интересные случаи записать в дневник, который представляем Вашему вниманию.

В написанной Лийной Писсарев статье о раскрытии преступления рассказывается о попытке убийства таксиста в Йёгева. В ходе длившегося несколько месяцев расследования полицейские разработали несколько различных версий, прежде чем преступление было раскрыто и преступники наказаны.

Рубрика «Персона» этого номера «Politseileht» несколько отличается от предыдущих – на этот раз Тимо Тарве знакомит читателей сразу с двумя людьми. Персоны номера – пара предприимчивых констеблей города Палдиски Мадис Мельцар и Сергей Бабенко, создавшие, выполняя свою работу, безопасную среду проживания для жителей маленького городка.

Специалист по оружию Антс Калев продолжает знакомить читателей с различными видами служебного оружия. На этот раз речь пойдет о

проведенном в середине мая в Налогово-таможенном департаменте конкурсе оружия, победителем которого стал пистолет Walter P99.

«Politseileht» побывал также в тренировочном центре для полицейских служебных собак в день аттестации собак, обученных на поиск наркотиков.

Мадис Тильга пишет о взаимоотношениях полиции и прессы как об улице с двусторонним движением, на которой от обеих сторон требуется корректное и этичное поведение. Наверняка в работе каждого полицейского бывали случаи, когда вмешательство журналистов как помогло быстрее раскрыть преступление, так и усложняло расследование.

Результаты проведенного в мае исследования коммуникации полиции анализирует на страницах журнала Кая Тампере.

В рубрике, посвященной здоровью, Юта Эндоя пишет о значимости навыков оказания первой помощи в полицейской работе. Спасение человеческой жизни зачастую зависит именно от умений и быстрых действий полицейского.

На этот раз побываем в гостях у полиции Тарту, а также расскажем о летних спортивных событиях и представим Вашему вниманию фотообзор летних дней разных полицейских организаций. На страницах истории расскажем о действовавших во времена Первой Эстонской Республики в Нарва-Йёэсуу центрах отдыха для полицейских.

SUMMARY

Enjoy your reading!

Dear Reader

The August issue of the Politseileht is dedicated to the pillar of police work – constable work. Therefore we also have Jenny Seliste, the young constable of the Nõmme district on the cover of the magazine this time.

The cover-story of this issue gives us an overview of the everyday work of the constables of various regions of Estonia. Three constables have taken the time during one week to write down the things they are encountered with in their daily work.

This time the story about the detection of crime written by Liina Pissarev tells us about an incident of an attempted murder of a taxi driver which took place in Jõgeva town. During the investigation period which took several months the police officers came up with various versions of the crime before they solved the case and punished the criminals.

The persona of this issue is a bit different – this time Timo Tarve actually introduces to you two people. The officers introduced to you this time are the enterprising constables of Paldiski town - Madis Melzar and Sergei Babenko, who have managed to create a safe living environment in the town with their excellent work.

Our weapons expert Ants Kalev continues with the introduction of various service weapons. This time he discusses the public procure-

ment for weapons carried out in the Tax and Customs Board which was successfully won by Walter handgun P99.

Politseileht also paid a visit to the Police Dogs Training Centre and spent a lovely summer day together with the canine guides and the dogs at the certification exams for the police dogs.

Madis Tilga writes about the relationship between Police and the media. It is a two-way street, which requires both parties to act in a correct and ethical way. There have probably been instances in every police officers work where the interference of the media has assisted in solving a crime, however, on the other hand, there have probably also been instances where solving a case has been made more difficult by the media.

In the health column Juta Endoja discusses the importance of mastering first aid techniques in police work. It is often the case that the abilities and quick reaction of a police officer can save a person's life.

We shall also pay a visit to Tartu Police, bring to you the latest sports results of the summer and the photos of the summer days celebrated by the various police agencies.

On the history pages we shall introduce to you the leisure centres of Narva Jõesuu used by police officers during the first Estonian Republic.

SÕJAVÄELASTE ELAMU		ASTEL	ALEV RAPPALAMAAL	KÜLANÕUKOGU	UMBES	SUGULANE	SLOVEENIA RAHA		Sõitke sinna ja ärge tikkuge ... !			
ÜLESOSTMINE												
SÕKAL					E. MAADLEJA (1908-82)	SAKSA TELEKANAL						
...SALLER				MISKI KOKKUKERATU								
				LIIVANE MADALIK								
AASTA		TÕEPÄRANE ON KA POLITSEINIKULE VAJALIK				LOS ANGELES PRÜKKAR ON ...						
TULIRELV												
INGLISE PIKKUSMÕÖT					ALUMIINIUM	TULEB VAHEL MAHAMURDA		E. END. PEAMINISTER				
LÄMMASTIK			LUUVILI									
KORRAVALVUR			E. NÄITLJANNA (IN.+N)									
TAGUOTS				HEAKS POLITSEINIKUKS ÕPITAKSE ...								
				ILU- JA KIUDTAIM								
HAPNIK		NISUTAMA					IIRI RAHVUSLIK ARMEE	IGAL POLITSEIOPERATSIOONIL ON ...				
		MEESLOOM										
VIHMAGA VÕIB AUTOL TEKKIDA VESI...					PUGERIK				SEKUND			
					MEETER							
MUHAMEDIUSK					TONN	INIMTÕUG					ESIMENE	
					SÕIDU...	PUHASKAAL					LAKKUMA	
KANDUR, TUGI					PÄTRULLI TÕOKOHT				POLITSEINIKU ÕINE VAENLANE			
					POLITSEI TÕOPOLD ON ...				ÖLLEKÕRVANE			
TINA		VARATU					LUGUPEETAV					
		ABIELU					EBE					
E. KROON				... KURITEGU POLE AVASTATAV				PIDULIK TANTSUÕHTU				
				KEEMILINE ELEMENT				ELUS MIS				
JOOD		PISIJÕGI				PALJUDE PAHANDUSTE PÕHJUS				PLU-TOONIUM		
		RIIDESORT				JUURDEKASV				KARBURAA-TORI OSA		
HELILAAD							EESTI RAHVUSV. TÄHIS			VINGERDIS		
SPORDIVAHEND							28,34 G			HOIAK		
E. ESIORKESTER					KAUNUDUS			LIHA ASENDAV TAIM				MICROSOFT
					PUGIMIS-HIMU			SAKSA END. RAHA				
ANNAB POLITSEILE TIHTIPEALE TÖÖD									NÕIDUS			
									LITIUM			
NAISENIMI				SELEEN								
				TERA-								
						PILDIKAST						
						OST						
SURNUD						HÜTT						

Eelmises numbris ilmunud ristsõna vastus oli "Muidu on kord majas, aga palju pargitakse valesti!" Politseiorkstri Big Bandi CD "Disco Grande" võitsid Karin Leppik, Toomas Otsatalo ja Koit Vaher. Palju õnne! Võitjad saavad auhinna kätte posti teel. Uue ristsõna lahendusi ootame 1. oktoobri meiliaadressil politseileht@pol.ee või märgusõna all „Ristsõna“ postiaadressil Politseileht, Pärnu mnt 139, 15060 Tallinn. Õigesti vastanute vahel loosime välja politseiorkstri Big Bandi kolm CD-d „Disco Grande“; solistid on Kaire Vilgats, Tanel Padar ja Hedvig Hanson.

**Lövi Leo soovib kõikidele Eestimaa lastele
toredat uue õppeaasta algust ja turvalist kooliteed!**